

برنج
نامه

فصل نامه انجمن
واردکنندگان برنج ایران

تابستان ۱۴۰۲ - شماره اول

همکاری انجمن واردکنندگان
برنج با وزارت جهاد کشاورزی

حمایت از کشتاورز ایرانی

نامین کسر برنج
کمک به امنیت غذایی
تدظیم بازار برنج

انجمن واردکنندگان برنج ایران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زیر نظر شورای سردبیری

اعضای تحریریه: مرتضی پیچکا، وحید عظیم نیا، امین محمودی

مسئول هماهنگی: سعید سلمانی

ویرایش متن: فاطمه دولت آبادی

گرافیک و صفحه‌آرایی: فاطمه قنائی

تلفکس:

۰۲۱-۲۶۴۱۲۱۷۳

شماره تماس:

۰۲۱-۲۶۴۱۲۱۴۰

پست الکترونیک:

info@iria.org.ir

آدرس:

تهران - میرداماد - خیابان استاد عبدالله انوار (شنگرف سابق)

کوچه یکم شرقی - پلاک ۲۴ - واحد ۲ (مسیریابی)

برنج
نامه

فصل نامه انجمن
واردکنندگان برنج ایران

تابستان ۱۴۰۲ شماره اول

انجمن واردکنندگان برنج ایران

Iranian Rice Importers Association

تأسیس ۱۳۹۲

واردات و تولید، تقابل یا تعامل؟

مجتبی شیرقاضی

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران

تشکل‌ها و انجمن‌های بخش خصوصی در حوزه‌ی واردات، تولید و کنترل بازار وظیفه‌ای به جز تامین امنیت اقتصادی و ایجاد تناسب میان عرضه و تقاضا ندارند، با این وجود سیاه نمایی واژه واردات در تقابل با ستایش همیشگی صادرات که گذاره‌ای تثبیت شده در ادبیات اقتصادی کشور به شمار می‌رود به عبارتی یک سوء تفاهم رایج و متداول است که باید از منظر متفاوتی مورد ارزیابی قرار گیرد.

در موضوع کنترل بازار برنج، بارها گفته شده برای تامین کسری بازار و فاصله میزان مصرف با تولید سالانه واردات تنها راه حل تامین امنیت غذایی و رساندن دومین کالای اساسی به سفره‌ی خانوار ایرانی است. در این مسیر واردات نه در تقابل، بلکه در کنار تولید قرار می‌گیرد؛ تا نیاز کشور با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش خصوصی در حوزه‌های تولید و واردات به صورت توانمند تامین شود.

فعالان حوزه برنج به خوبی از این حقیقت آگاهی دارند که برنج ایرانی و خارجی بر اساس شاخصه‌هایی همچون ذائقه مصرف‌کننده، قیمت‌گذاری و مصرف طبقات و دهک‌های مختلف جامعه، دو بازار کاملاً مجزا و به نوعی منفصل از یکدیگر دارند. واردات متناسب با میزان مصرف و با قیمت مناسب، اتفاقاً یکی از ابزارهایی است که قدر و منزلت و کیفیت متمایز برنج با کیفیت ایرانی را به خوبی نشان می‌دهد و عموماً این دو کالا هر کدام مشتری و مصرف‌کننده‌ی خاص خودشان را دارند.

بعضاً نوسان قیمت بازار و به طور مشخص افزایش قیمت برنج داخلی موجب کاهش مصرف و تمایل بیشتر به خرید برنج ارزان‌تر شده اما به طور مشخص اکثر مصرف‌کنندگان برنج خارجی در مناطقی از ایران زندگی می‌کنند که دهه‌های گذشته به خرید برنج هندی و پاکستانی عادت داشته‌اند و ذائقه آنها مایل به استفاده از این نوع برنج است. بر این اساس با توجه به تفاوت مصرف‌کنندگان برنج ایرانی و خارجی، محدودیت‌های کشت برنج در داخل کشور خصوصاً مشکلات موجود در حوزه‌ی آب و خاک و نیاز بازار به تامین فاصله تولید و مصرف، واردات در موضوع برنج نه امری مذموم و ناپسند و نه علیه تولید و منافع کشور بلکه تنها راه حل به منظور حفظ امنیت غذایی و آرامش بازار، همچنین تامین نیاز دهک‌های ضعیفی است که توانایی خرید برنج گران‌قیمت و با کیفیت داخلی را ندارند.

آنچه که به کنترل و انضباط بازار برنج، تثبیت قیمت‌ها و آرامش تولیدکننده و مصرف‌کننده کمک می‌کند تعامل هوشمندانه، تدوین برنامه‌ی جامع و ترسیم چشم انداز، بررسی و تحلیل دقیق نیاز بازار و ایجاد تناسب بین واردات و تولید به میزان نیاز کشور است. تولید و واردات در این بازار مانند دو بازوی توانمند در عرصه‌ی تنظیم نبض بازار دومین کالای اساسی کشور تاثیرگذار خواهند بود مشروط بر آنکه نقش و سهم هر کدام بر اساس ارزیابی‌های دقیق و کارشناسی، دور از هیجان و هیاهوی سیاسی و بعضاً انتخاباتی روشن و مشخص باشد.

فهرست

داستان کرنج، از هند تا ایران	۴
یازدهمین سالروز تاسیس انجمن واردکنندگان برنج	۶
رئیس انجمن واردکنندگان برنج:	
تبادل بازار به سود تولید کننده و مصرف کننده است	۹
همایش آموزشی شناسه کالا، تجارت داخلی و سیستمی سازی سامانه ثبت سفارش برنج	۱۰
افزایش قیمت برنج داخلی و کاهش قدرت خرید مصرف کننده	۱۲
رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب:	
خودکفایی در بعضی محصولات کشاورزی منابع آب و خاک را نابود می کند	۱۴
مشارکت فعال اعضای انجمن واردکنندگان برنج در نمایشگاه آگرو فود	۱۶
حمایت از کشاورز ایرانی	۱۸
دانه های شفا بخش	۲۰
نایب رئیس انجمن واردکنندگان:	
مداخله دستوری به نفع مصرف کننده نیست	۲۲
حاج مرتضی شاه حسینی پیشکسوت و رئیس اسبق انجمن واردکنندگان برنج ایران:	
آمارهای تولید دقیق نیست کشور به واردات برنج نیاز دارد	۲۴
بررسی وضعیت بازار برنج در گفت و گو با کریم اخوان:	
وظیفه انجمن برنج تنظیم بازار و کمک به امنیت غذایی است	۲۶

KORANJ

تاریخچه پیدایش و مصرف برنج در ایران و جهان داستان کرنج، از هند تا ایران

در هندوستان دریافتند که رشد برنج در این سرزمین به ۴۵۳۰ سال قبل از میلاد بر می‌گردد اما در ۲۸۰۰ سال قبل از میلاد، باستان شناسان به کشف برنج در چین دست یافتند. فرمانروایان امپراطور چینی به نام شن نانگ، متوجه شدند که برنج تا چه اندازه برای مردم آنها مهم است و به همین دلیل در این تمدن کاشت برنج از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شد به صورتی که چینی‌ها آغازگر جشن هر ساله‌ی کاشت و برداشت برنج بودند. در این امپراطوری و در زمان کشت برنج جشنی بزرگ در کشور بر پا می‌شد و شخص امپراطور اولین فردی بود که خود دانه‌های برنج را در زمین‌ها می‌پاشید تا به مرحله رشد برسند. شبیه این جشن و فستیوال به مرور زمان در اکثر کشورها به وجود آمد و در حال حاضر در کشورهای هند، پاکستان و همچنین به شکل ویژه در شمال ایران نیز مرسوم است. امروزه در چین این جشن در روزهای آغازین سال جدید بر پا می‌شود که از اهمیت بالایی برخوردار است، البته با تمام این توضیحات باید بدانید هنوز باستان شناسان و مورخین به طور یقین نمی‌دانند که اولین خانه برنج کدام کشور بوده است و اختلاف نظر بین چین، هندوستان و تایلند وجود دارد. مورخین فقط به طور قطعی می‌توانند بگویند که برنج در آسیای جنوبی رشد کرده و کشف شده است؛ و سپس به سمت اروپا و آمریکا رفته است بنابراین زادگاه اصلی برنج در کشورهای آسیای جنوبی است. بر اساس یافته‌های تاریخی دانه‌ی برنج توسط جهانگردان، سربازان، بازرگانان و یا تاجران به کشورها و قاره‌های دیگر رفته است و افراد دانه‌های برنج را در سرزمین خود کاشته و به عمل رسانده‌اند. در هر صورت این سفر دانه‌های برنج با موفقیت صورت گرفته است؛ زیرا ما امروزه شاهد کشورهای زیادی هستیم که دارای زمین‌های زراعی برنج می‌باشند. امروزه چین، هند، بنگلادش و ویتنام جزو کشورهای اصلی در تولید برنج می‌باشند. جالب است بدانید برزیل و ایالات متحده آمریکا نیز در دسته بندی بزرگ‌ترین کشورهای جهان در تولید و صادر کردن برنج قرار دارند.

برنج از مهم‌ترین غلات و اقلام غذایی جهان به شمار می‌رود که نیمی از جمعیت جهان، به برنج به عنوان یک غذای اصلی وابسته هستند و بر همین مبنا به عنوان محبوب‌ترین غذای جهان شناخته می‌شود.

بر اساس آمارها هم‌اکنون «ده‌ها هزار نوع برنج» در جهان وجود دارد که به اشکال مختلفی طبخ شده و به مصرف می‌رسد و با توجه به ذائقه و سلیقه‌ی مردمان در نقاط مختلف دنیا از اهمیت ویژه‌ای در رنجیره‌ی غذایی برخوردار است.

برنج نوعی از غلات به شمار می‌رود و می‌توان گفت که در اکثر نقاط جهان جزئی از غذای اصلی است و اکثر افراد آن را در وعده‌های غذایی خود قرار می‌دهند. در جهان بیش از ۱۰۰۰۰۰ گونه برنج وجود دارد که گونه‌ی جاوه‌ای، گونه‌ی چینی و گونه‌ی هندی از معروف ترین گونه‌های برنج‌ها هستند. البته می‌توان از برنج سفید و برنج قهوه‌ای به عنوان محبوب ترین انواع برنج نام برد که به شکل‌های مختلفی پخته می‌شود. این گونه‌های برنج از نظر ابعاد و شکل ظاهری تفاوت‌هایی با هم دارند. برای مثال، دانه‌ی برنج هندی باریک می‌باشد و دانه برنج ژاپنی کوچک و کوتاه می‌باشد. عطر برنج ایرانی و کیفیت گونه‌های خاصی از برنج پاکستانی هر کدام با توجه به شکل پختی که در نقاط مختلف جهان مرسوم است کارکرد ویژه‌ی خودش را دارد.

از برنج‌های وحشی تا جشن کاشت و برداشت

کشف برنج به سالیان بسیار دور بر می‌گردد. گفته می‌شود زمانی که هنوز انسان‌ها نمی‌دانستند که گیاه برنج می‌تواند نوعی غذا باشد، میمون‌ها دریافتند که این گیاه کوچک یکی از بهترین و لذیذ ترین گیاهانی است که می‌توانند از آن به عنوان خوراکی استفاده کنند. بررسی‌ها در این زمینه نشان می‌دهد که میمون‌ها هزاران سال قبل به کشف برنج رسیده بوده‌اند. بسیاری از مورخین بر این باور هستند که برنج ۵۰۰۰ سال قبل از میلاد به وجود آمده است و رشد و نمو آن مربوط به آن زمان می‌باشد. باستان شناسان در طی حفاری‌های خود

برنج ایرانی از دوره هخامنشی

بر اساس مستندات تاریخی کشت برنج از دوره هخامنشی که قسمتی از هندوستان هم جزء امپراطوری بزرگ ایران به شمار می‌رفت از رود سند گرفته تا رود هرات هر جا که آب فراوان و هوای گرم وجود داشته کم و بیش متداول بوده و در ایران نیز گسترش یافته است. در عهد اشکانیان در سواحل دریای خزر (گیلان و مازندران) و خراسان کنونی برنج کشت می‌شده و زراعت برنج از ایرانیان به یونانیان آموخته شد و توسط اعراب به اروپا نیز برده شد.

تعیین نقطه یا نقاطی از جهان که در آن برنج بوجود آمده در حال حاضر فوق العاده مشکل است. اما بدون تردید آسیا و آفریقا را بایستی محل پیدایش برنج محسوب کرد. محل پیدایش برنج در قاره‌ی آسیا (جنوب شرقی آسیا و هندوستان) و در قاره آفریقا (غرب این قاره) بوده است.

زراعت برنج شاید قدیمی ترین زراعت در آسیا باشد. سال‌ها قبل از اینکه شواهد تاریخی از تمدن بشری وجود داشته باشد کشت آن متداول بوده است.

قدیمی ترین مدارکی که در مورد کشت برنج بدست آمده مربوط به پنج هزار سال قبل می‌باشد. برنج در زمان بسیار قدیم از جنوب شرقی آسیا به مالایا فیلیپین و چین راه یافته و یک قرن قبل از میلاد از چین یا هندوستان وارد ژاپن شده است.

واژه شناسی کرنج تا برنج

نام دانه‌ی «برنج» از ریشه‌ی سانسکریت «وریهیز» (vrihis) است که در پارسی کهن به گونه‌ی «بریزی» (brizi) و در پارسی میانه به گونه‌ی «برینج» (brinj) و در پارسی دری به گونه‌ی «برنج» و در پشتو به گونه‌ی وریزه (vrize) در آمده است. در پارسی دری به شکل «کرنج» و «گرنج» هم آمده و اینگونه تلفظ می‌شده به شکلی که در ادبیات و اشعار شاعران ایرانی برنج پخته شده با عنوان کرنج آمده است. فردوسی نامدار در شاهنامه می‌گوید:

"بیاراستندش دبیر و وزیر / کرنجش بُدی خوردن و شهد و شیر
یا در جای دیگری که آمده است: چو بشنید بر پای جست
اردشیر / که با من فراوان کرنج است و شیر"

بر اساس سخن شاهنامه و حکیم ابوالقاسم فردوسی می‌توان گفت که ایرانیان نه تنها دست کم از زمان ساسانیان برنج را می‌شناختند و می‌خوردند بلکه شیر برنج هم درست می‌کرده‌اند و با شهد می‌خورده‌اند.

زنده یاد دکتر محمد معین هم در برهان قاطع چنین نوشته است: از مآخذ قدیم می‌توان دانست که در روزگار هخامنشیان، برنج در ایران بوده و شک نیست که این گیاه از سرزمین هند به ایران رسیده است.

آریستوبولوس (Aristobulus)، از همراهان اسکندر در لشکرکشی‌های وی در آسیا و نویسنده‌ی زندگینامه‌ی او که پس از ۲۸۵ پ. م. نوشته است؛ می‌گوید برنج در باکتریا (بلخ)، بابل، شوش و در بخش‌های پایین دست سوریه می‌روید. دیودوروس (Diodorus) نیز بر فراوانی برنج در شوش تأکید کرده است.

از این داده‌ها می‌توان چنین برداشت کرد که در شاهنشاهی هخامنشیان و شاید در نتیجه‌ی حکومت آنان کشت برنج از سند تا فرات گسترش یافته است.

همچنین برنج از زبان ایرانی (پارسی کهن) به یونانی رفته و «اروزا» دبیره‌ی یونانی: ópuζa دبیره‌ی لاتین oryza شده است. از یونانی به لاتین رفته و oriza شده و در ایتالیایی riso و در فرانسوی کهن ris شده است. از فرانسوی به انگلیسی رفته و rice شده است. از یونانی به دیگر زبان‌های اروپایی هم رفته است (آلمانی: reis و لهستانی ryż و روسی: рис = ris). هم چنین از یونانی به عربی رفته است و در این زبان «ارز» (ارز و رز) شده است. در زبان اردو هم به آن ارز می‌گویند.

یازدهمین سالروز تاسیس انجمن واردکنندگان برنج:

تامین امنیت غذایی باتعامل وزارت جهاد کشاورزی

ما در همین راستا پیگیر مشکلات اعضا خصوصا در زمینه تخصیص ارز هستیم. امضای تفاهم نامه با سازمان غذا و دارو و جلسات متعدد با گمرک در راستای توجه به خواسته‌های اعضا همچنین کنترل بازار صورت گرفته است. با توجه به اینکه انجمن واردکنندگان برنج تنها تشکل ثبت شده در حوزه صنعت برنج کشور در اتاق بازرگانی ایران است و در راستای تامین امنیت غذایی، کسری برنج مورد نیاز کشور، ساماندهی واردات و تنظیم بازار دومین کالای اساسی کشور تلاش می‌کند، مسئولین محترم وزارت جهاد کشاورزی خصوصا آقای دکتر پیمان پاک و همکارانشان تعامل و همکاری بسیار خوبی در ماه‌های اخیر با انجمن داشته‌اند تا مشکلات این حوزه به زودی رفع شود.

تامین امنیت غذایی اولویت اول انجمن است

سالار ساکت نایب رییس هیات مدیره انجمن نیز در ادامه این مراسم با اشاره به مشکلات پیش آمده در ۸ ماه گذشته برای اعضای این انجمن گفت: محدودیت‌های شدید ماه‌های گذشته آن هم بدون روال باعث سردرگمی شده بود اما ما استراتژی‌های کلان را مشخص کرده بودیم و طبق آن حرکت کردیم. تامین امنیت غذایی اولویت اول انجمن است. ما البته همیشه کنار تولید بودیم هیچ وقت مقابل آن نبودیم. واردکنندگان کسری تولید را در بازار

مراسم یازدهمین سالروز تاسیس انجمن واردکنندگان برنج با حضور برخی از نمایندگان مجلس، مسئولین وزارت جهاد کشاورزی، اتاق بازرگانی، بانک مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی و مدیرعامل بانک شهر، مسئولین و اعضای انجمن همچنین نمایندگان رسانه‌های گروهی برگزار شد.

مجتبی شیرقاضی دبیر انجمن در ابتدای این مراسم به میهمانان و مدعوین خوش آمد گفت و اظهار امیدواری کرد برگزاری چنین رویدادهایی موجب تقویت تعامل فعالان حوزه اقتصاد و مسئولین، همچنین سیاست‌گذاران مرتبط در دستگاه‌های اجرایی خصوصا در حوزه کنترل بازار و تامین کالاهای تاثیر گذار شود.

قدردانی از قائم مقام وزیر جهاد

در ادامه کریم اخوان رییس انجمن با تشریح گزارشی از فعالیت‌های صورت گرفته و تلاش هیات مدیره در مسیر ایجاد هماهنگی‌های لازم همچنین رفع مشکلات و موانع واردکنندگان از تعامل مسئولین وزارت جهاد کشاورزی خصوصا قائم مقام وزیر در امور تجارت و تنظیم بازار قدردانی کرد و گفت: در حوزه تعاملات مشترک بعد از آنکه برخی از مسئولین سابق همکاری و تعامل لازم را نداشتند حالا همکاری خوبی میان انجمن و وزارت جهاد کشاورزی ایجاد شده و

و کشاورزی ایران سخنران بعدی این مراسم بود که با تشریح مشکلات فضای کسب و کار همچنین فعالیت تشکلی و صنفی گفت: فعالیت تشکلی بعد از کار در معادن سخت‌ترین کار است به خصوص برای کسب و کارهایی که در فضای واردات کار می‌کنند.

من در حوزه‌ی تشکلی بودم اینطور برداشت کردم که از دو طرف تحت فشار هستند یکی از سوی اعضاء و ذی‌نفعان داخلی که توقع دارند از انجمن و دیگری از جانب سیاست‌گذار و حاکمیت که توقع دارند تشکل و اعضاء، کارها را به درستی انجام دهند.

این انجمن در تمام این سالها به طور جدی مشکلات را پیگیری کرده و من شاهد بودم که فعالیت موفق‌تری در حوزه تامین برنج مورد نیاز بازار داشته‌اند. به نظرم اتفاق خوبی است که امروز شاهد حضور اعضای محترم انجمن و مسئولان نهادهای مرتبط هستیم و زمینه تعامل و همکاری دوجانبه و حل و فصل مشکلات موجود در این بخش فراهم می‌شود.

کمک به معیشت اقشار کم درآمد

مرتضی شاه حسینی یکی از موسسین انجمن و فعالان با سابقه حوزه واردات برنج نیز به عنوان آخرین سخنران این مراسم ضمن

تامین می‌کنند و در سال جاری میزان تولید برنج حدود ۲۰ درصد نسبت به پارسال کاهش خواهد یافت.

بر این اساس کار ما سخت‌تر می‌شود. تجار امکان خروج درصدی کالای خودشان را ندارند و در تعامل با فروشنده هندی و پاکستانی دچار مشکل شده‌اند. فراموش نکنیم که بخش قابل توجهی از دهک‌های اقتصادی پایین جامعه خریدار برنج خارجی هستند. باید در خصوص این موضوع فکری کرد و برنامه منظمی از سوی دستگاه‌های مسئول اعلام شود تا امنیت غذایی دهک‌های پایین جامعه به خطر نیفتد.

ساکت اضافه کرد: اگر فصل ممنوعیت واردات برقرار شود موجب افزایش قیمت برنج در بازار خواهیم بود. این ممنوعیت‌ها هیچوقت نتوانسته منافع مصرف‌کننده را تامین کند. سیاست دیگر جلوگیری از انحصار است. مصرف‌کننده‌ای که می‌خواهد تنوع داشته باشد و کیفیت‌ها را بسنجد باید بتواند به کالای مورد نظر خودش دسترسی پیدا کند. بعضی از سیاست‌ها موجب می‌شود از پتانسیل‌های همه بخش‌ها استفاده نشود.

مشکلات فعالیت صنفی و تشکلی در اقتصاد

حسین سلاح‌ورزی نایب رئیس اول اتاق بازرگانی، صنایع، معادن

قدردانی از مسئولین انجمن گفت: بنده سال‌ها در این انجمن مسئولیت داشتم و باید بگویم این مسئولیت هیچ منفعتی به همراه ندارد بلکه با مشکلات و سختی‌های زیادی همراه است. اعضای هیات‌مدیره انجمن برای رفع مشکلات و موانع تلاش می‌کنند همچنین به دنبال سیاست‌گذاری از طریق تعامل با دستگاه‌های مسئول هستند.

شاه حسینی نایب رئیس سابق انجمن همچنین اظهار داشت: در گذشته نگاه به واردات بسیار منفی بود بدون توجه به این مسئله که واردات برنج علیه تولید نیست بلکه در راستای تامین کسری نیاز کشور انجام می‌شود. شما نیاز دهک‌های پایین جامعه را تامین می‌کنید و باید توجه ویژه‌ای به این موضوع داشته باشید. توصیه من این است که با هدف تنظیم بازار و کمک به معیشت اقشار کم‌درآمد و جلوگیری از افزایش قیمت برنج در بازار کار کنید. در صورتی که با این نیت فعالیت کنید قطعاً موفق خواهید شد و مشکلاتتان هم رفع می‌شود.

علیرضا نبی کارآفرین برتر کشور نیز در بخشی از این مراسم موضوعاتی را پیرامون ضرورت توجه فعالان اقتصادی به مسئله اشتغال جوانان همچنین اقدامات فرهنگی و فعالیت‌های خیرخواهانه از جمله آزادسازی زندانیان مطرح کرد.

در بخش پایانی مسئولین و اعضای باسابقه انجمن برنج از پیشکسوتان و موسسان این انجمن آقایان به حق، شاه حسینی، توکلی و تیموری تقدیر به عمل آوردند.

گفتنی است انجمن واردکنندگان برنج ایران تنها انجمن ثبت شده در اتاق بازرگانی ایران در حوزه برنج هفتم خرداد سال ۱۳۹۲ با هدف تامین امنیت غذایی کشور و تنظیم بازار دومین کالای اساسی کشور تاسیس شد.

برنج ایران است. تامین کسری ۱ تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن برنج با واردات انجام می‌شود. باید این واردات به صورتی انجام شود که کسری بازار تامین شده و امنیت غذایی برهم نخورد.

وی افزود: پایه قیمت مصرف برنج ایرانی در اول سال زراعی ۱۴۰۱ بالا بود و منجر شد که حدود ۳۰ درصد از محصولات خریداری شد و بخش اعظمی از جامعه نتوانستند با این قیمت‌ها برنج ایرانی خرید کنند. طبیعتاً روز به روز این قیمت‌ها کمتر شد. سال جاری بر اساس آمار گمرک در فصل بهار واردات برنج حدود ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کمتر شده است. طبق قانون هم از آخر تیرماه تا آخر آبان که فصل تولید برنج ایرانی است، برنجی به کشور وارد نمی‌شود. درخواستی که ما داشتیم این بود که این چهار ماه ممنوعیت واردات برنج به دو ماه تقلیل پیدا کند.

اخوان در تشریح علت این درخواست گفت: به این ترتیب تقاضا برای برنج ایرانی کم شد. طبیعتاً در این زمان تولیدکننده هم متضرر می‌شود در حالی که خود به خود قیمت پایین می‌آید. باید یک تعادل ایجاد شده و تمهیداتی اندیشیده شود که هر دو گروه جامعه ما از این موضوع منتفع شوند. تقاضای کاهش زمان ممنوعیت واردات از چهار ماه به دو ماه به این دلیل است. در حال حاضر بر اساس آمار گمرک حدود ۴۰ درصد در فصل بهار واردات کمتر شده و اگر تقاضا ایجاد شود در بازار یک چالش به وجود می‌آید. از سوی دیگر مصرف‌کنندگان برنج ایرانی و خارجی متفاوت شده‌اند. در سال‌هایی که برنج ایرانی یک رکورد قیمتی زد طبیعتاً ۷ دهک از جامعه به سمت استفاده از برنج خارجی رفتند. این موضوع باعث شده است ذائقه‌ها هم عادت کنند به مصرف این محصولات. برای مثال اگر بررسی کنید نوار شرقی کشور از قدیم برنج پاکستانی مصرف می‌کرد. برنج هندی نوار جنوبی کشور را پوشش می‌داد. این موضوع را باید طوری مدیریت کرد که مثلاً در نیمه شمالی کشور برنج ایرانی مصرف شود و بتوانند از این محصول استفاده کنند و ذائقه آنها بر استفاده از برنج ایرانی بماند. این موضوع به نفع تولید است. منظور ما این نیست که قیمت به اندازه‌ای ارزان شود که کشاورز آسیب ببیند. واقعیت این است که هرچه محصول گران‌تر باشد، حتماً به نفع تولید نیست. قطعاً باید یک قیمت متعادل و با ثباتی داشته باشیم که این موضوع هم تولید را مدیریت می‌کند و هم به مصرف‌کننده آسیب نمی‌زند. تا آنها هم از این دهک خارج نشوند که در سال‌های آینده بتوانند از تولیدات ایرانی استفاده کنند. وی افزود: بر اساس اعلام موسسه آب و خاک کشور در بخش کشاورزی مشکل آب و خاک وجود دارد و ما نیازمند به مقداری واردات در سال هستیم بر اساس اعلام، به گونه‌ای باید کاشت برنج مدیریت شود که مصرف‌کننده با یک تعادلی بتواند از برنج مورد نظر استفاده کنند. در سال ۱۴۰۰ برنج از پایه قیمتی هر کیلو ۵۰ هزار تومان به ۱۲۰ هزار تومان رسید، بر اساس آمار مرکز آمار، مصرف نان و ماکارونی افزایش یافت و عده زیادی از مخاطبان برنج ایرانی به مصرف برنج خارجی روی آوردند. اینجا هنر ماست که هم تولیدکننده را حمایت کنیم هم مصرف‌کننده با شرایط توری کشور بتواند غذای سالم و مناسب مصرف کند.

**گفت و گوی رادیویی
رئیس انجمن واردکنندگان برنج:**

تعادل بازار به سود تولیدکننده و مصرف‌کننده است

در حال حاضر یکی از تولیدات استراتژیک بخش کشاورزی، برنج است که بعد از گندم دومین کالای اساسی کشور به شمار می‌رود. هرساله همزمان با فصل برداشت برنج ممنوعیت‌هایی در رابطه با واردات این کالای اساسی در نظر گرفته می‌شود. این درحالی است که به دلیل تورم بالای چند سال اخیر، بخش کثیری از دهک‌های مختلف و خصوصاً پایین جامعه به مصرف برنج خارجی روی آورده‌اند و ممنوعیت واردات ممکن است عدم تعادل در بخش تقاضا و عرضه ایجاد کند.

کریم اخوان رئیس انجمن واردکنندگان برنج ایران معتقد است باید تعادل لازم در بازار برنج ایجاد شود که نه تولیدکننده در مسیر تولید دلسرد شود نه اینکه مصرف‌کننده برنج خارجی قدرت خرید خود را از دست بدهد. وی در گفت و گو با برنامه رادیویی نمودار در این خصوص گفت: در مورد برنج که دومین کالای اساسی کشور است طبیعتاً وقتی موقعیت دومین کالا را در نظر می‌گیریم، اول باید وضعیت تولیدکننده برنج ایرانی را در نظر داشته باشیم و همچنین موقعیت مصرف‌کننده را بسنجیم. باید یک تعادلی ایجاد کنیم تا در این بازار هم تولیدکننده منتفع باشد، هم مصرف‌کننده بتواند از این کالا استفاده کند.

از نظر آمار و ارقام معمولاً ۲ تا ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار تن تولید در کشور داریم. این درحالیست که مصرف برنج معمولاً ۳ و نیم میلیون تن است. تامین این کسری جزء وظایف ذاتی انجمن واردکنندگان

با مشارکت انجمن واردکنندگان برنج، وزارت صمت، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان غذا و دارو برگزار شد

همایش آموزشی شناسه کالا، تجارت داخلی و سیستمی سازی سامانه ثبت سفارش برنج

سفارش و تجارت داخلی قرار گرفت. پیش از این شناسه برنج به صورت عمومی ثبت می‌شد و پروسه IRC در سازمان غذا و دارو زمان بیشتری ثبت می‌کرد.

با توجه به اینکه با ثبت سفارش در وزارت جهاد کشاورزی کار پیچیده‌تر هم شد اتفاق مهمی در این بخش تحقق یافته است. در این حوزه می‌توانیم با هماهنگی وزارت صمت، بهداشت و جهاد شناسه اختصاصی صادر کنیم که موجب می‌شود اظهار واردات بهتر و راحت‌تر انجام شود. با صدور شناسه اختصاصی مشخصات برنج به شکل دقیق قابل ثبت خواهد بود و روند انجام واردات به شکل دقیق قابل مشاهده و پیگیری است.

سیستم سازی و کاهش مراجعات حضوری

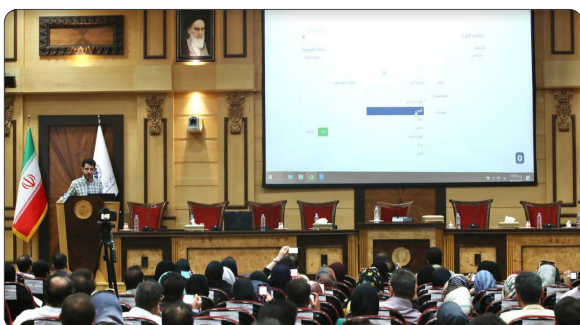
دکتر میثم جاهدی مدیرکل خدمات بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی در ادامه همایش با اشاره به مزایای استفاده از سامانه جامع اظهار داشت: با توجه به مشکلاتی که در ثبت سفارش برنج وجود داشت و عدم انطباق شناسه کالا با IRC در برخی موارد، از فروردین ماه تلاش مضاعف و اقدام جهادی اتفاق افتاد و هماهنگی و همکاری خوب سه دستگاه به منظور ثبت سفارش برنج با همکاری و مشارکت بخش خصوصی موجب ایجاد تحولی در این بخش شد که دستاوردهای ارزشمندی دارد. اول اینکه با استفاده از این سامانه زمان ثبت سفارش کاهش خواهد یافت. همزمان شرکت‌ها امکان رصد و تایید یا رد ثبت سفارش را پیدا می‌کنند. موضوع بعدی شفافیت و سرعت عمل برنامه‌ریزی سالانه فصلی

نخستین همایش آموزشی شناسه کالا، تجارت داخلی و سیستمی سازی سامانه ثبت سفارش برنج صبح روز چهارشنبه ۳۱ خرداد با مشارکت انجمن واردکنندگان برنج ایران، وزارت صمت، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان غذا و دارو به میزبانی اتاق بازرگانی برگزار شد.

در ابتدای این همایش کریم اخوان رییس انجمن واردکنندگان برنج با قدردانی از همکاری وزارت صمت، وزارت جهاد و کشاورزی، سازمان غذا و دارو و اتاق بازرگانی در برگزاری این همایش گفت: امیدوارم با برگزاری این همایش و تحول در ساز و کار ثبت سفارش و شناسه کالا روند فعالیت‌ها در این بخش بهبود یابد و شاهد تسهیل و تسریع در فرایند امور مرتبط با واردات برنج باشیم. به منظور آشنایی اعضای انجمن واردکنندگان با سامانه شناسه کالا و ثبت سفارش این همایش آموزشی با تعامل دستگاه‌های مربوطه برگزار می‌شود و می‌تواند در این بخش تحول آفرین باشد.

تسریع و شفافیت در ثبت سفارش و واردات

در ادامه دکتر حمید محله‌ای سرپرست دفتر خدمات نگهداری و فنی مهندسی وزارت صمت با اشاره به اهمیت برگزاری این همایش و تحولات صورت گرفته در موضوع شناسه کالا و روند ثبت سفارش گفت: با توجه به اقدامات صورت گرفته و روندی که با همکاری نهادهای مسئول آغاز شده ساز و کار ثبت سفارش منوط به صدور شناسه کالا و ثبت دقیق اطلاعات و جزئیات مرتبط با این حوزه خواهد بود. برنج یکی از اولین کالاهایی بود که در فهرست ثبت

چند سامانه دنبال می‌شد و بعضاً برای انجام ثبت سفارش لازم بود بارها اطلاعات مورد نظر را وارد کنید و با گذشت چندین ساعت به هیچ نتیجه‌ای نمی‌رسیدید. یکپارچه شدن سامانه‌های ملی یکی از نیازهای ضروری در این بخش است. لازم است که بخش مورد نیاز در سامانه‌های بانک مرکزی و گمرک هم به این فرایند اضافه شود و همگی در سامانه جامع تجارت تجمیع شود و پنجره‌ای واحد به جهت انجام کلیه امورات واردات برای هر شخص حقیقی یا حقوقی ایجاد شود. حقیقت این است که ما در این حوزه همچنان عقب هستیم و لازم است کاغذ بازی‌ها در این بخش تمام شود. دفتر خدمات بازرگانی جهاد و وزارت صمت می‌توانند در این بخش تصمیم‌سازی‌های بزرگی را رقم بزنند. بازمهندسی فرایندها اهمیت زیادی دارد و می‌تواند ایرادات و اشکالات در جریان فرایند جاری را اصلاح کرده و موجب حذف گلوگاه‌ها و تسریع روند شود. الگوبرداری از تجارب موفق جهانی در این حوزه یک الزام است. گفتنی است در ادامه این همایش آموزشی کارشناسان سامانه جامع تجارت، وزارت صمت و جهاد کشاورزی همچنین سازمان غذا و دارو روند استفاده از سامانه جامع، ثبت سفارش و دریافت کد IRC را با حضور نمایندگان کلیه شرکت‌های فعال در حوزه واردات و تجارت برنج تشریح کردند.

است که به صورت دقیق دنبال می‌شود. در حوزه برنج با توجه به اهمیت برنامه‌ریزی و زمان‌بندی، تخصیص منابع ارزی بر اساس میزان ثبت سفارش انجام می‌شود و در این روند جریان ورود کالا به کشور به شکل دقیق قابل رصد خواهد بود. یک مسئله هم شفاف‌سازی فرایندها با سیستمی‌سازی است که موجب کاهش مراجعات حضوری خواهد شد. در نهایت تسریع و شفاف‌سازی در این فرایند موجب جلوگیری از بروز سوء تفاهات می‌شود. شفافیت در تصمیم‌گیری و دست‌یابی به اطلاعات دقیق سیستماتیک همچنین حذف برخی افراد که به شکل دستی در این روند اثرگذار بودند موجب خواهد شد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری بر اساس اطلاعات دقیق و با توجه به سهم بازار صورت بگیرد. به زودی و بعد از برنج موضوع واردات چای نیز مورد پیگیری قرار گرفته و در این سامانه راه‌اندازی خواهد شد. در نهایت خوشحالیم که فرایندها طبق این روند، سیستمی و منظم خواهد شد.

ضرورت یکپارچه‌سازی سامانه‌های ملی

سالار ساکت نایب رییس انجمن واردکنندگان برنج ایران نیز ضمن قدردانی از وزارت صمت و جهاد کشاورزی در خصوص این همایش گفت: یکی از مشکلات تاکنون این بوده که فرایندها در

افزایش قیمت برنج داخلی و کاهش قدرت خرید مصرف‌کننده

برنامه پرسشگر شبکه آموزش با حضور متولیان و سیاست‌گذاران حوزه کشاورزی و برنج دلایل مشکلات بازار برنج همچنین انباشت برنج داخلی و آمارهای مربوط به حوزه تولید برنج، میزان نیاز کشور و واردات را مورد بررسی قرار داد.

قبل می‌فروشیم، خوب اگر می‌توانستید چرا سال قبل این کار را نکردید؟

آدرس غلط به مردم ندهیم

کریم اخوان رئیس انجمن واردکنندگان برنج ایران دیگر میهمان این برنامه در تشریح اهداف و مسئولیت این انجمن گفت: انجمن واردکنندگان برنج که از سال ۱۳۹۲ زیر نظر اتاق بازرگانی ایران تشکیل شده، بیش از ۸۰ عضو دارد و سه وظیفه ذاتی را دنبال می‌کند. اول تامین کسری برنج مورد نیاز کشور، کمک به امنیت غذایی کشور و سوم تلاش در مسیر تنظیم بازار برنج. این وظیفه ذاتی و تلاش ما در مسیر تامین دومین کالای اساسی کشور است. حقیقت این است که دهک‌های پایین جامعه به دنبال خرید برنج ارزان هستند. دو سال پیش با تورم و افزایش قیمت برنج مصرف نان، ماکارونی و برنج خارجی افزایش پیدا کرد. وی در بخش دیگری اظهار داشت: اینکه بگوییم یک میلیون و هفتصد هزار تن واردات مازاد بوده نادرست است. نیاز کشور چیزی

دکتر بهزاد محمودی نایب شورای مرکزی مجمع ملی کشاورزان در این برنامه با اشاره به مشکلات حوزه تولید برنج گفت: اگر الگوی کشت را تغییر بدهیم با همین میزان آبی که امروز مصرف می‌شود می‌توانیم به خودکفایی در تولید برنج نزدیک شویم. البته من مخالفت واردات نیستم و معتقدم نباید بازار را رها کنیم. مشکل اینجاست که یارانه و ارز ترجیحی سم برداشته شده، دولت در توزیع کود خوب عمل نمی‌کند و کشاورز دچار مشکلات زیادی است.

وی در بخش دیگری اظهار داشت: آقایانی که مدعی فعالیت در حوزه تولیدکنندگان هستند دارند برای ما تصمیم می‌گیرند و نرخ‌گذاری می‌کنند. باید ببینیم در سال ۱۴۰۰ چه کسانی برنج را گران کردند؟ دوستانی وارد شدند آمدند برنج را با قیمت گران خریدند و بعد قیمت را بردند بالا. وزارت جهاد کشاورزی هم در این اتفاقات بازی خورد. کسانی که خودشان واردکننده بودند وارد کشت قراردادی شدند. این‌ها در بخش خصوصی فعال هستند اما می‌بینیم در سراسر کشور تبلیغ می‌کنند که برنج را ارزان‌تر از سال

**انجمن واردکنندگان برنج که از سال ۱۳۹۲
زیر نظر اتاق بازرگانی ایران تشکیل شده،
بیش از ۸۰ عضو دارد و سه وظیفه ذاتی
را دنبال می‌کند. اول تامین کسری برنج
مورد نیاز کشور، کمک به امنیت غذایی
کشور و سوم تلاش در مسیر تنظیم بازار
برنج. این وظیفه ذاتی و تلاش ما در مسیر
تامین دومین کالای اساسی کشور است**

ما در کشور حدود ۶۰۰ هزار هکتار زمین کاشت برنج داریم و میانگین برداشت حدود ۳/۵ تا ۴ تن است و میزان تولید ما حدود ۲ تا ۲/۳ میلیون تن بسته به شرایط کشور در هر سال است. حدود یک میلیون تن هم وارد می‌کردیم. این یک میلیون تن همواره در سال‌های پیاپی ثابت بود همچنان که تولید هم تقریباً ثابت بود. میانگین سطح برداشت ما پایین و به همین دلیل هزینه تولید بالاست. به همین دلیل برنجی که وارد می‌کنیم ارزان‌تر از برنج تولیدی ماست. دولت موظف است به نیازهای مصرف‌کننده و تولیدکننده نگاه کند. حقیقت این است که نگاه به خودکفایی در حوزه برنج در وزارت کشاورزی نداریم. ما نیاز به این میزان برنج وارداتی در سال جاری نداشتیم. دولت وظیفه داشت تا زمانی که برنج در اختیار کشاورزان هست بازار را تنظیم کند. وی افزود: برنجی که به قیمت ۵۰ تا ۶۰ هزار تومان از کشاورز خریده می‌شود دست سوداگران افتاده و از سوی دیگر در انبار کشاور می‌ماند. در این سال‌ها روی افزایش بهره‌وری و بالا بردن کیفیت برنج داخلی خودمان کار نکرده ایم. ما باید تلاش کنیم تا هزینه تولید را پایین بیاوریم و همچنین بتوانیم میزان برداشت را افزایش بدهیم.

متأسفانه یک دهه است درجا می‌زنیم و نتوانستیم به اهدافمان دست یابیم. دولت وظیفه دارد تعادلی ایجاد کند که هم به مصرف‌کننده فشاری وارد نشود و هم برنج در انبار کشاورز باقی نماند. بیش از یک میلیون برنج کار در کشور داریم اما نظام صنفی کشاورزی نداریم و تولیدکننده در این وضعیت ضرر می‌کند.

در حدود یک میلیون و چهارصد هزار تن واردات است. بر این اساس هرچه بیش از این نیاز وارد شود مازاد است و وقتی واردات سال گذشته ۱/۷ میلیون تن بوده پس کل واردات مازاد نیست و این عبارت اشتباه است. به طور کلی ما که نیاز نداریم برویم برنج بیاوریم اگر کشور نیاز نداشته باشد و بعد از ۴ یا ۵ ماه پول هایمان یا ارزمان را دریافت کنیم. دلیل واردات نیاز کشور است و دلیل انباشت برنج حاصل قیمت بالا در سال ۱۴۰۱ است که طبیعتاً تقاضا کم شد. در این شرایط تولید هم دچار آسیب می‌شود. آنچه مسلم است هم هزینه‌های تولید بالا رفته و هم هزینه‌های خود کشاورز و اینها روی قیمت برنج داخلی تأثیرگذار بوده است.

اخوان در بخش دیگری گفت: اگر میانگین بگیریم تقریباً در سال دو میلیون تن تولید داریم. از سویی رئیس موسسه تحقیقات آب و خاک آقای اسدی رحمانی اخیراً اعلام کرده برای خودکفایی در تولید برنج مشکل محدودیت منابع آب و حتی خاک داریم. بر این اساس فاصله تولید و میزان مصرف را باید با واردات تامین کنیم. ما ایرانی هستیم و دوست داریم برنج ایرانی آنقدر قوت بگیرد که اصلاً صادرات کنیم اما الان همه در خصوص وجود کسری برنج توافق داریم که مجبور به واردات هستیم تا تامین کسری بازار و امنیت غذایی را فراهم کنیم. آن کسی که علاقمند به خرید برنج ایرانی است به دلیل افزایش قیمت مجبور است به سراغ برنج خارجی برود. نباید به مردم آدرس غلط بدهیم. دلیل عدم فروش برنج گرانی سال ۱۴۰۱ بود و ما وظیفه داریم تعادل بین قیمت و نیاز مصرف‌کننده ایجاد کنیم.

اقتصاد دستوری نیست. الان یک موضوعی مطرح شده که در مقابل خرید برنج ایرانی می‌توانید برنج خارجی وارد کنید، هرچند هنوز قانون نشده اما اصلاً تجارت این دو بخش از هم جداست و اقتصاد دستوری نتیجه‌ای ندارد. می‌خواهند این دو تجارت را با هم گره بزنند که باعث رانت و فاکتور فروشی می‌شود و طرح مطلوبی نیست. طبیعتاً وقتی تعادل در بازار ایجاد شود مصرف‌کننده و تولیدکننده هر دو منتفع می‌شوند. امیدوارم مسئولین سیاستی را در نظر بگیرند که به سود هر دو طرف باشد چرا که گرانی نه به نفع تولیدکننده است و نه به نفع مصرف‌کننده.

وظیفه دولت در حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده

در ادامه منصورعلی زارعی عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی نیز به عنوان میهمان تلفنی در این برنامه گفت:

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب: کشور به واردات محدود برنج نیاز دارد

خودکفایی در بعضی محصولات کشاورزی منابع آب و خاک را نابود می‌کند

می‌رود، بنابراین اگر به کشاورزی می‌گوییم برنج نباید بکار، باید برای وی جبران کنیم، مثل سایر کشورهای جهان که با سیاست‌های حمایتی این مسیر را هدایت می‌کنند.

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور خاطر نشان کرد: تناسب اراضی هم یکی دیگر از لوايح موجود در کشور است که به آن توجهی نمی‌شود، به همین دلیل کشاورز با تهیه بذر، کود، سم و نهاده تنها ۵۰ درصد عملکرد تولید را از اراضی خود دریافت کرده است. در واقع مشکل اصلی در الگوی کشت تناسب اراضی است.

وی در ادامه گفت: در رابطه با برنج مناطقی که تناسب کشت دارد کاملاً مشخص است. با توجه به نقشه‌های تناسب باید کشت برنج را در چند استان متمرکز کنیم که بالاترین تناسب خاک و آب را دارد و می‌توانیم در این استان‌ها عملکرد بهتری در تولید داشته باشیم، با این حال بدون توجه به تناسب در حال حاضر برنج کشت می‌شود و آب و نهاده ارزشمند را صرف تولید این محصول در مناطقی می‌کنیم که کمترین میزان بازدهی را دارند.

دکتر اسدی‌رحمانی تصریح کرد: از طرف دیگر با توجه به آنکه بخشی از ذائقه مردم به سمت مصرف برنج خارجی رفته و با مسئله کاهش قدرت خرید روبه‌رو هستند، باید سالانه میزان مشخصی برنج از دیگر کشورها وارد ایران شود و کشور به این واردات به صورت هدفمند و

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور معتقد است در حال حاضر مصرف آب در بخش کشاورزی بالا و بهره‌وری پایین است و با توجه به فرونشست زمین در برخی مناطق، محدودیت‌های شدید منابع آبی به دلیل قرار گرفتن کشورمان در اقلیم گرم و خشک و به طور کلی محدودیت منابع آبی و خاک، ایران نمی‌تواند در تولید برنج خودکفا شود، البته هیچ لزومی هم به خودکفایی در برنج و همه محصولات نیست.

دکتر هادی اسدی‌رحمانی، رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور در خصوص ظرفیت آبی کشور و ارتباط آن با خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی گفت: در مورد برخی محصولات کشاورزی یک مسئله که در لایه مهم‌تری قرار دارد، اجرای الگوی کشت مناسب در سراسر کشور است. طرح الگوی کشت که تدوین شده و قرار است کامل‌تر نیز شود، مبتنی بر چند لایحه اطلاعاتی است که آب نیز جزو آن است، به طوری که بر اساس میزان آبی که در کشور وجود دارد و توزیع آن در دشت‌های مختلف و منابع آبی که وزارت نیرو در اختیار بخش کشاورزی قرار می‌دهد، الگوی کشت مشخص می‌شود.

وی افزود: طبق الگوی کشت می‌گوییم نباید در خوزستان برنج کاشت شود، ولی علناً این محصول در استان خوزستان به زیر کشت

عظیمی از آب کشور در بخش کشاورزی مصرف می‌شود، این در حالی است که کشاورزی به شدت به خاک وابسته است به همین دلیل با توجه به فرونشست خاک باید از کشاورزی یا کشت برنج در این مناطق به شدت پرهیز کرد ولی در عوض تسهیلات به کشاورزان بدهیم. دکتر اسدی رحمانی گفت: به جای اینکه شعار خودکفایی در همه محصولات کشاورزی بدهیم، مزیت ما شاید در تولید و خودکفایی چند محصول باشد، از این رو منابع آب و خاک کشور نیز تحلیل نمی‌روند. نباید محیط زیست و منابع آبی کشور را فدای پول کرد، این در حالی است که کل آب کشور را به شرکت‌های آبفا سپرده‌اند که این شرکت‌ها کارشان به جای مدیریت منابع آبی فروش آب است، به همین دلیل از ۵۰۰ میلیارد مترمکعب آب زیرزمینی حدود ۱۲۵ میلیارد مترمکعب آن را مصرف کرده‌ایم، به همین دلیل می‌توان گفت آیندگان و فرزندان ما به شدت به کمبود منابع آبی دچار خواهند شد.

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور در پایان خاطرنشان کرد: هر ساله به سمت خشکسالی بیشتر و کمبود منابع آبی و تغییر اقلیم حرکت می‌کنیم، بنابراین بهتر است قید خودکفایی برخی محصولات را بزنیم و از طریق خودکفایی در برخی نمونه‌های مزیت‌دار به سمت واردات دیگر محصولات برویم.

محدود نیاز دارد. می‌توانیم در گندم خودکفا شویم، اما منابع آبی و خاکی را برای خودکفایی در تولید برنج به نابودی نکشانیم.

وی در ادامه تصریح کرد: کشورهایی مثل هلند، فرانسه یا دیگر کشورهای اروپایی وقتی الگوی کشت تعریف می‌کنند، دچار تحریم نیستند و الگوی کشت‌شان اقتصادی است، به طوری که هلندی‌ها بر این باور هستند که مزیت اقتصادی آن‌ها در تولید گل و گیاه و صادرات آن است که مقدار کمی از ارزآوری از این طریق را صرف واردات گندم می‌کند که در این کشور وجود ندارد.

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور گفت: ما نیز می‌توانیم در برخی محصولات مثل زعفران و پسته همین کار را بکنیم و درآمد آن را صرف واردات دیگر محصولات مثل برنج کنیم، با این حال، چون تحریم هستیم، نمی‌توانیم الگوی کشت اقتصادی داشته باشیم، بنابراین به سمت الگوی کشت استراتژیک حرکت می‌کنیم.

وی عنوان کرد: در وضعیت فعلی سرعت فرسایش و فرونشست خاک به شدت بالاست و برخی استان‌ها تنش‌های جدی در خصوص انتقال منابع آبی دارند، به طوری که مردم چهارمحال و بختیاری اعتراض می‌کنند که چرا آب این استان به اصفهان رفته و اصفهانی‌ها اعتراض می‌کنند چرا آب آن‌ها به یزد رفته است.

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور گفت: هم اکنون بخش

مشارکت فعال اعضای انجمن واردکنندگان برنج در نمایشگاه آگروفود ۱۴۰۲

اعضای انجمن واردکنندگان برنج ایران به منظور گسترش مبادلات و تقویت همکاری‌ها در زمینه بازار مواد غذایی و کشاورزی حضور موثر و قابل توجهی در نمایشگاه آگروفود ۱۴۰۲ داشتند.

به گزارش روابط عمومی انجمن واردکنندگان برنج ایران برخی از اعضای شاخص انجمن واردکنندگان برنج ایران از جمله برندهایی همچون عالیخان، خبره، برنج عالی، متمایز و هاشمی میریان از غرفه‌های پرتردد و فعال سی امین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی صنایع کشاورزی، مواد غذایی، ماشین آلات و صنایع وابسته تهران به شمار می‌رفتند.

برگزاری نشست‌های تخصصی با فعالان حوزه صنایع غذایی، کشاورزی و برنج، تعامل و مذاکره با شرکت‌ها و فعالان وابسته حوزه‌های مرتبط همچنین معرفی محصولات به مخاطبان از جمله فعالیت‌های اعضای انجمن واردکنندگان در نمایشگاه این دوره به شمار می‌رفت.

گفتنی است سی امین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی صنایع کشاورزی، مواد غذایی، ماشین آلات و صنایع وابسته از ۲۶ تا ۲۹ خرداد در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد.

همکاری انجمن واردکنندگان برنج
با وزارت جهاد کشاورزی؛

حمایت از کشاورز ایرانی

فصل برداشت برنج همچنان نسبت به شرایط حاکم بر بازار احساس تکلیف می‌کند و اعضای این انجمن در ماه‌های آتی سرمایه‌گذاری در بخش برنج ایرانی و حمایت از کشاورزان هم‌وطن خود در شمال کشور را دنبال می‌کنند.

بر همین اساس انجمن واردکنندگان برنج ایران در جهت حمایت از تولید داخلی و کشاورزان ایرانی فعال در حوزه برنج همچنین کمک به کنترل بازار، آمادگی خود را جهت خرید برنج داخلی به وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد.

انجمن واردکنندگان طی مکاتبه رسمی با دکتر خانی نوذری معاون توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی در راستای ارائه پیشنهادات مرتبط با تنظیم بازار برنج اعلام کرد به منظور کنترل بازار و حمایت از تولید داخلی و کشاورزان ایرانی کمیته خرید برنج داخلی این انجمن نسبت به خرید برنج تولید شده در استان‌های شمالی کشور اقدام خواهد کرد. طبق اعلام انجمن واردکنندگان برنج با وجود انفکاک ماموریت تجارت و واردات برنج از حوزه خرید داخلی و تولید، در راستای سرعت بخشی و اجرای سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی در حوزه بازار برنج با توجه به فعالیت برخی از اعضای انجمن در امر خرید برنج داخلی طی سنوات گذشته «کمیته برنج ایران» در انجمن واردکنندگان با اعتبار کف ۲۰۰۰ میلیارد ریال به طور مستمر نسبت به خرید برنج ایرانی در قالب برندهای مشخص و شناسنامه‌دار اقدام می‌نماید که می‌تواند تا میزان ۱۰۰۰ میلیارد ریال نیز افزایش پیدا کند. گفتنی است این اقدام با همکاری و تعامل وزارت جهاد کشاورزی در فصل برداشت برنج داخلی و ممنوعیت واردات برنج از جانب انجمن

خرید برنج ایرانی توسط اعضای انجمن واردکنندگان، نشانه‌ای روشن از تعامل واردات و تولید به نفع بازار، حمایت از کشاورز پر تلاش ایرانی و تأمین مایحتاج سفره مصرف‌کنندگان در آغاز فصل برداشت برنج به شمار می‌رود.

موضوع تقابل تولید و واردات در صنعت برنج طی هفته‌ها و ماه‌های اخیر بیش از هر زمانی به سوژه مورد توجه رسانه‌ها مبدل شد. مصاحبه‌ها و اظهارنظرهای متعدد برخی شخصیت‌ها و چهره‌های شاخص سیاسی، انتشار اخبار و گزارش‌های تحلیلی متعدد و اختصاص برخی برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، از همه مهم‌تر مواضع تند برخی از نمایندگان مجلس گویای این پیام بود که انگار واردات برنج عامل انباشت برنج داخلی شده و شالیکار زحمتکش شمالی را با مشقت‌های تازه‌ای مواجه ساخته است.

پیش از این در خصوص عوامل اصلی انباشت برنج و کاهش فروش برنج داخلی موضوعات متعددی بیان شده که شاید مهمترین آنها افزایش قیمت برنج مرغوب و با کیفیت ایرانی خصوصا در شمال کشور است. بر همین اساس دهک‌های پایین جامعه توانایی خرید برنج گرانقیمت داخلی را در مقایسه با قیمت برنج خارجی از دست دادند و نتیجه حاصل از آن افزایش مصرف برنج خارجی در برابر برنج داخلی بود.

خرید برنج ایرانی

انجمن واردکنندگان برنج ایران که علاوه بر تأمین کسری بازار برنج، کمک به امنیت غذایی و کنترل بازار برنج را اولویت‌ها و اهداف اصلی خودش دانسته در مقطع حساس کنونی با وجود ممنوعیت واردات در

با مشکلاتی خصوصاً در بخش فروش و کسب درآمد مورد نیاز مواجه شده به یاری شالیکاران شتافته‌اند.

انجمن واردکنندگان برنج ایران به عنوان تنها انجمن فعال در حوزه واردات برنج تحت نظارت اتاق بازرگانی تابع سیاست گذاری‌های کلان اقتصادی کشور با تعامل و همکاری نزدیک وزارت جهاد کشاورزی در این مقطع حمایت از تولید داخلی را راهکار مناسبی در مسیر کنترل بازار دانسته و با توجه به شرایط ویژه پیش آمده که می‌تواند آینده بازار برنج را تهدید کند؛ به وظیفه و تکلیف خودش در این حوزه عمل خواهد کرد. این اتفاق قابل توجهی از منظر پایداری قضاوت‌ها و تحلیل‌های نادرست پیرامون تقابل واردات و تولید در حوزه بازار برنج است و نشان می‌دهد هر بخش در این بازار سهم و نقش خودش را بر عهده خواهد داشت و می‌تواند با سیاست‌گذاری معقول و هوشمندانه در نهایت منافع کشاورز تولیدکننده و در سوی دیگر مصرف‌کننده را تامین کند. حمایت امروز از تولید به معنای بی‌توجهی به واردات و تامین نیاز مورد تقاضای مصرف‌کننده برنج خارجی پس از پایان فصل ممنوعیت نخواهد بود. بازار برنج زمانی رنگ آرامش و ثبات را به خود می‌بیند که تکه‌های این پازل به درستی در کنار هم قرار بگیرد. تولید به اندازه‌ی ظرفیت و توان کشور با ملاحظه به شرایط زیست محیطی و مشکلات جاری در حوزه آب و خاک و تناسب میزان مصرف و تقاضا و واردات بر مبنای اطلاعات دقیق و کارشناسی به میزان تامین نیاز بازار و کسری عرضه و تقاضا در راستای کنترل قیمت، تامین برنج مورد علاقه بخشی از خانواده‌های ایرانی همچنین برنجی که از نظر اقتصادی با شرایط مالی دهک‌های پایین جامعه نیز تناسب داشته باشد.

واردکنندگان با هدف حمایت از تولیدکننده و کشاورز ایرانی همچنین کنترل بازار و سامان دهی تجارت برنج در کشور صورت می‌گیرد.

پایان تقابل واردات و تولید؟

برخی از اعضای انجمن واردکنندگان از فعالان قدیمی حوزه بازار برنج داخلی به شمار می‌روند و مسئولین این انجمن نیز همواره تاکید داشته‌اند که دو حوزه تولید و واردات برنج کاملاً تکفیک شده از یکدیگر است با این وجود به صورت همزمان این دو بخش در مسیر تضمین امنیت غذایی و آرامش بازار به یکدیگر کمک می‌کنند.

بخش قابل توجهی از مشتریان برنج خارجی خصوصاً در مناطق جنوب و جنوب شرق کشور بر مبنای عادت دیرینه خریدار برنج ایرانی نبوده و نیستند همانطور که در مناطق زیادی از شمال، مرکز و حتی غرب ایران برنج خارجی مشتری زیادی ندارد و بر این اساس دو بازار کاملاً متفاوت و تفکیک شده بر اساس قیمت و طعم برنج همچنین ذائقه مخاطب شکل گرفته است.

آنچه در نهایت اهمیت دارد تامین امنیت غذایی کشور است به این معنی که میزان برنج مورد نیاز مصرف‌کننده در کشور در زمان مناسب تامین شود و مانند برخی مقاطع که در سال‌های گذشته تجربه شد زمینه افزایش چند برابری قیمت این محصول و کالای اساسی در بازار فراهم نشود.

در این مسیر تولید و واردات نه در تقابل که به مانند دو خط موازی در کنار هم یک مسیر مشترک را دنبال می‌کنند. اعضای انجمن واردکنندگان حالا و در زمانی که کشاورزی برنج در شالیکارهای شمال

دانه‌های شفاف‌بخش

است به این معنی که هنگام پختن آن به روش آبکش کردن، برنج جوشانده شده سرد و آبی که برنج در آن جوشانده شده گرم می‌شود و در هنگام پختن آن به شیوه دمی طبع برنج متمایل به گرمی است. ماده مورد نیاز و ضروری برای تامین انرژی بدن کربوهیدرات است و برنج سرشار از این ماده است. بنابراین برای سوخت و ساز بدن و تامین انرژی مورد نیاز روزانه انسان نقش مهمی دارد. علاوه بر آن بر روی عملکرد مناسب مغز نیز تاثیرگذار است. ویتامین‌ها مخصوصا ویتامین گروه B و مواد معدنی موجود در برنج فعالیت متابولیک تمام ارگان‌های بدن را افزایش می‌دهند که این امر در نهایت باعث افزایش انرژی کاربردی در بدن می‌شود.

فواید برنج برای کنترل فشار خون

برنج مقدار بسیار اندکی سدیم دارد و استفاده زیاد از منابع دارای سدیم سبب انقباض رگ‌ها و افزایش فشار خون و در نتیجه فشار بر قلب و خطر بیماری‌های قلب و عروق می‌شود. بنابراین مصرف منابعی که سدیم اندکی دارند می‌تواند سبب کنترل فشار خون و جلوگیری از مشکلات مربوط شود. برنج هم یکی از این منابع است که با داشتن سدیم بسیار ناچیز مصرف آن توصیه می‌شود. دانه‌های برنج دارای فیبر نامحلول می‌باشند که این فیبر می‌تواند از بدن در برابر انواع سرطان‌ها محافظت کند. طبق گفته محققان دانه‌های برنج مقادیر خوبی از این نوع فیبر نامحلول را دارند که در جلوگیری از دگرذیسی و رشد سلول‌های سرطانی موثر است. علاوه بر این مورد می‌تواند عملکرد روده را بهبود بخشیده و از سرطان روده هم مانع کند. افزون بر فیبر دانه‌های برنج آنتی اکسیدان‌هایی از جمله ویتامین A و ویتامین B و فلاونوئید و فنولیک دارند که رادیکال‌های آزاد را کنترل می‌کنند و به این صورت به سلامت بدن کمک می‌نمایند. رادیکال‌های آزاد حاصل واکنش‌های سلولی هستند. که می‌توانند به ارگان‌های مختلف حمله کرده و رشد سلول‌ها را خارج از شکل معمول و به شکل غده‌های سرطانی سبب شوند. بنابراین دانه‌های برنج با آنتی اکسیدان‌هایشان می‌توانند از این روند جلوگیری نموده و مانع از ابتلا به سرطان شوند.

خواص برنج برای حفاظت از پوست

صاحب نظران بر این باور هستند که استفاده از برنج به شکل پودر شده می‌تواند برای پوست مفید بوده و بیماری‌های پوستی را بهبود

برنج یکی از مواد اصلی برای تامین غذای انسان‌ها در نقاط مختلف جهان است و می‌توان گفت حدود نیمی از جمعیت امروز جهان از این ماده تغذیه می‌کنند یا به نوعی برنج غذای اصلی آنها محسوب می‌شود.

در کشور ما ایران هم برنج قوت غالب اکثر مردم و بسیار پرفرودار است. یک پلوی خوشمزه در کنار انواع خورش‌های رنگارنگ از دیرباز زینت بخش سفره‌های ایرانی بوده و به گذشت زمان هم چنان با ذائقه ما عجین و همراه است.

اما علاوه بر طعم و مزه خاص این ماده غذایی محبوب، برنج فواید مختلفی از نظر پزشکی برای بدن دارد و می‌تواند بسیاری از نیازهای جسمی انسان‌ها را تامین کند.

بر اساس یافته‌های پزشکی برنج انرژی روزانه مورد نیاز بدن را تامین می‌کند، حرکات روده را بهبود می‌بخشد، ویتامین B ضروری بدن را تامین و میزان قند خون را تنظیم می‌کند.

حدود ۹۰ درصد از برنج جهان در قاره آسیا کشت می‌شود. برنج انواع زیادی دارد که هر کدام شکل، رنگ، طعم و عطر متفاوتی دارند. یکی از پرمصرف ترین انواع برنج، برنج سفید است که از کندن و جداکردن پوشش و سبوس برنج قهوه‌ای بدست می‌آید. ابتدا نکاتی در خصوص ارزش غذای برنج و طبع آن خواهیم گفت و سپس به خواص شگفت انگیز آن خواهیم پرداخت. برنج سفید رایج ترین مدل برنج و متداول ترین شکل مصرف در جهان است. اما برنج قهوه‌ای که کم‌تر شناخته شده است مزایای بیشتری برای سلامتی دارد. و طیف رنگ آن از قرمز متمایل به بنفش تا قهوه‌ای می‌باشد.

برنج سفید تصفیه و صیقل داده شده و پوست و سبوس آن گرفته شده است. این فرایند سبب می‌شود پخت و پز آن بهتر و ماندگاری اش بالاتر برود و باب سلیقه مصرف‌کننده شود اما در عوض بسیاری از خواص آن طی این فرایند از دست می‌رود. درحالی که برنج قهوه‌ای یک غله دست نخورده و حاوی سبوس است که مواد مغذی و فیبر بیش تری دارد و برنج قهوه‌ای به ویژه برای افراد مبتلا به دیابت مفیدتر است. زیرا شاخص قند خون پایین تری نسبت به برنج سفید دارد.

طبع برنج سرد است یا گرم؟

بر روی طبع این غله توافق وجود ندارد. عده‌ای آن را گرم و عده‌ای سرد و عده‌ای متعادل می‌دانند. اما با این وجود همه بر روی خشک بودن آن اتفاق نظر دارند. برخی افراد می‌گویند که برنج مرکب القوی

هموگلوبین خون مفید است و سبب کاهش خطر بروز کم خونی می‌شود.

برنج همچنین از یبوست جلوگیری می‌کند. فیبر نامحلول موجود در آن می‌تواند همانند یک اسفنج نرم در طول روده‌ها حرکت کند. بنابراین استفاده از برنج به دلیل وجود این فیبر نامحلول از بروز یبوست جلوگیری می‌کند. البته باید این نکته را نیز خاطر نشان کرد که در کنار انواع منابع فیبر باید آب زیادی هم نوشید تا مشکل یبوست بر طرف شود. برنج با دارا بودن مقادیر بالای فیبر به سلامت دستگاه گوارش و روده‌ها کمک می‌کند. برنج همچنین سبب تنظیم حرکات روده می‌شود و از این طریق برای درمان یبوست مفید است.

موسسه تحقیقات بین‌المللی برنج در فیلیپین طی گزارشی اعلام کرده است که با توجه به فواید برنج ارزش غذایی این غله باید بین مردم جهان بیش‌تر شناخته شود تا با مصرف آن از این مزایا و فواید بهره‌مند شوند. هم چنین با توجه به این که حجم این غله در اکثر نقاط جهان زیاد است بنابراین استفاده از آن می‌تواند میلیون‌ها انسان را سیر و هم سلامت کند.

هم چنین امروزه محققان در تلاش اند تا روش‌های جدیدی برای کشت برنج بیابند. در این روش سعی بر این است که روش سنتی با بیوتکنولوژی تلفیق شود تا به این صورت ارزش میکرونیوترینت دانه‌های برنج افزایش یابند. این روش منجر به تولید محصول برنج با کیفیت بالا می‌شود که هم برای کشاورز و هم برای مصرف‌کنندگان منفعت‌های بیشتری دارد.

عوارض و مشکلات مصرف برنج

مثل هر ماده غذایی دیگری طبیعتاً مصرف بیش از حد و غیر اصولی برنج هم می‌تواند در جای خودش مضر بوده و تاثیرات منفی داشته باشد. مهم‌ترین زیان مشهود و مشهور ناشی از مصرف بیش از حد و غیر اصولی برنج چاقی و اضافه وزن است.

خوردن بیش از اندازه برنج برای افرادی که قندخون بالایی دارند می‌تواند مضر باشد اما این نکته درباره برنج سفید صادق است. چون همان طور که قبلاً اشاره کردیم برنج قهوه‌ای شاخص گلوکزی پایینی دارد و مشکل قندخون به وجود نمی‌آورد.

به طور مثال خواص برنج برای زن باردار بخاطر داشتن انرژی بالا، کمک به دستگاه گوارش و ... بسیار مفید می‌باشد ولی توجه داشته باشید که برخی خطرات هم وجود دارد: مصرف بیش از حد برنج سفید باعث بالا رفتن قند خون زنان باردار میشود و زمینه ساز دیابت بارداری خواهد بود. نفخ و مشکلات گوارشی نیز از دیگر نتایج مصرف غیر عادی و بیش از حد برنج است. کسانی که به صورت متعدد و بیش از حد در تمامی وعده‌های غذایی خود از حجم زیادی برنج استفاده می‌کنند و البته از تحرک کافی برخوردار نیستند خیلی زود با آسیب‌ها و تبعات جدی از جمله چاقی، اضافه وزن، مشکلات گوارشی و بالا رفتن قند خون مواجه خواهند شد.

بخشد. طب آیورودا استفاده از آب برنج برای درمان التهاب پوستی را تجویز می‌کند. علت این امر آن است که ترکیبات فنلی موجود در برنج قهوه‌ای خاصیت ضد التهابی و ضد سوزش برای پوست داشته و بنابراین خارش و سوزش و قرمزی پوست را درمان می‌کند. پس مصرف خوراکی برنج و یا استفاده موضعی از آن برای پوست می‌تواند به سلامت آن کمک کنید. هم چنین آنتی اکسیدان موجود در دانه‌های برنج ز چین و چروک و پیری زودرس پوست پیشگیری کرده و ظاهر شاداب و جوانی به آن می‌دهد.

برنج قهوه‌ای مواد مغذی و مفیدی برای مغز دارد که با تحریک فعالیت انتقال‌دهنده‌های عصبی به بهبود عملکرد آن‌ها کمک می‌کند و در نتیجه از بروز مشکلات زوال عقل مانند آلزایمر جلوگیری می‌کند. تحقیقات انجام شده در این زمینه نشان می‌دهد که انواع برنج وحشی می‌تواند آنزیم‌های نوروپروتکتیو مغز را تحریک به فعالیت کند و در نتیجه این فعالیت از اثرگذاری رادیکال‌های آزاد بر روی مغز ممانعت می‌نماید و این گونه با مصرف برنج مغز انسان از خطرات زوال عقل، آلزایمر و فراموشی در امان می‌ماند.

همچنین برنج با دارا بودن ویتامین‌های مختلف B به بهبود عملکرد سیستم عصبی کمک می‌کند و سبب تولید انتقال دهنده‌های عصبی که بسیاری از فرایندهای بیولوژیکی بدن را تنظیم می‌کنند، می‌شود.

برنج دارای ویتامین D، آهن، کلسیم، فیبر، تیامین، نیاسین و ریبوفلاوین است. که تمام این موارد برای بدن مفید هستند. ویتامین‌های ذکر شده پایه و اساس بهبود متابولیسم بدن و کمک‌کننده به تسهیل عملکرد ارگان‌های مختلف هستند و هم چنین در تامین سلامت سیستم ایمنی بدن نقش مهمی دارند.

چینی‌ها که از جمله مصرف‌کننده‌های برنج هستند و اهمیت ویژه‌ای برای آن در رژیم غذایی خود قائل اند بر این باورند که مصرف برنج می‌تواند اشتها را افزایش داده، مشکلات معده را رفع کند و سیستم گوارش را سالم کند و از مشکلات آن پیشگیری نماید.

همان طور که گفته شد برنج می‌تواند به سلامت روده‌ها کمک کند. بخشی از این خاصیت به وجود نشاسته مقاوم در آن بر می‌گردد. این نشاسته سبب تحریک باکتری‌های مفید روده شده و در نتیجه حرکات روده را بهبود می‌بخشد. این عمل خطر ابتلا به بیماری‌های روده مانند سندرم روده تحریک پذیر را پایین می‌آورد. مصرف برنج برای حفظ سلامت کلیه‌ها نیز مفید است زیرا برنج دارای خاصیت دیورتیک است و سدیم کمی دارد. بنابراین تا حد زیادی سبب افزایش حجم ادرار می‌شود و از طریق دفع اسید اوریک برای سلامت کلیه‌ها مفید و کمک‌کننده است.

بر اساس تحقیقات صورت گرفته، برنج با دارا بودن نشاسته به حرکات روده و رشد باکتری‌های مفید روده کمک می‌کند و سبب کاهش علائم روده تحریک پذیر و اسهال می‌شود.

از سویی برنج دارای آهن است. آهن موجود در برنج برای تشکیل

گفت و گو با نایب رئیس انجمن واردکنندگان:

مداخله دستوری به نفع مصرف‌کننده نیست

ممنوعیت واردات زمینه ساز سوء استفاده دلالان و افزایش قیمت برنج ایرانی شد

افزایش قیمت، انباشت برنج داخلی و نارضایتی شالیکاران. مقصر اتفاقاتی که در دو سال اخیر بازار برنج کشور را ملتهب کرد چه کسانی بودند و چرا در این بین واردات به عنوان عامل اصلی گرانی معرفی شد که در نهایت ممنوعیت را به همراه داشت؟

سالار ساکت، نایب رئیس انجمن واردکنندگان برنج که از فعالان با سابقه در این حوزه به شمار می‌رود در گفت و گویی به این سوالات با صراحت پاسخ داده است. ساکت بر این باور است که برخی واسطه‌ها و دلالان سودجو همچنین تصمیمات غیر کارشناسی همچنین عوامل افزایش قیمت و در نهایت به فروش نرفتن بخش قابل توجهی از برنج تولید شده در داخل کشور بودند.

رشد و شکوفایی فعالان اقتصادی و توسعه شایستگی‌های آنها رقم خواهد خورد. چهارمین هدف ما حضور حداکثری بخش خصوصی و اطمینان بخشی به دولت بوده و معتقدیم که تصدی‌گری دولت بایستی حداقلی و تنها با نقش تنظیم‌گری باشد و دولت بهتر است در عرصه سیاست گذاری ایفای نقش نماید.

بازار برنج خارجی را انجمن واردکنندگان تنظیم می‌کند یا شرکت بازرگانی دولتی؟

در فصل اول و دوم اساسنامه شرکت بازرگانی دولتی، رسالت ذاتی، حدود اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مشخص شده‌ای وجود دارد که تنظیم بازار کالاهای اساسی، حساس و ضروری جزئی از آن است. اما عنایت به آرامش پایدار و ثبات در بازار و تامین همیشگی و به موقع برنج مورد نیاز کشور توسط بخش خصوصی با کارایی بالاتر، حضور مستمر و دخالت مستقیم در بازار توسط بخش دولتی توجیه نداشته و در بازار حضور و تاثیرگذاری این نهاد خیلی محسوس و کارآمد نبوده است، لذا معتقدیم و اثبات کرده‌ایم که بهتر است به فعالان بخش خصوصی اعتماد نموده و تامین این محصول را به متخصصان این حوزه بسپارند.

در فصل زراعی قبل چه مشکلات و موانعی بر سر راه واردات برنج وجود داشت؟

متأسفانه در ابتدای فصل زراعی گذشته بر خلاف دستور العمل و رویه‌های جاری تصمیماتی در وزارت جهاد کشاورزی و بانک مرکزی اتخاذ و اجرایی شد که به التهاب بازار منجر گردید. در ابتدای فصل و هم زمان با خریدهای کلان تجار به تاریخ ۲۸ آبان ماه ۱۴۰۱، ثبت سفارش برنج هندی متوقف شد و متعاقب آن در ۳۰ آذر ماه همین محدودیت برای برنج پاکستانی نیز بدون ادله و اطلاع رسانی قبلی اعمال گردید. در حال حاضر ثبت سفارش با قواعد و فرمول‌های محدودکننده زیاد مانند سقف سامانه، سابقه واردات دو ساله و نسبت رفع تعهد به صورت قطره چکانی به فعالان این حوزه ارائه می‌شود.

آقای ساکت به عنوان سوال ابتدایی لطفا بفرمایید انجمن واردکنندگان در بازار برنج چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

امسال دوازدهمین سالگرد تاسیس انجمن واردکنندگان برنج با بیش از ۹۰ عضو رسمی است که بیش از نیمی از برنج وارداتی کشور را تامین کرده و به تنظیم بازار کمک می‌کنند.

اولین و مهم‌ترین هدف انجمن تامین امنیت غذایی کشور با واردات کالا از مبادی صادراتی دارای برنج با کیفیت بوده که مقدار آن متناسب با ناترازی مصرف و تولید محصول در کشور می‌باشد. دومین هدف جلوگیری از انحصار بوده که متأسفانه در هر بازاری که انحصار مطلق یا نسبی وجود داشته مصرف‌کننده متضرر شده است و ما با تقویت قابلیت‌های فعالان و متصدیان حوزه در پی جلوگیری از آن هستیم. سومین هدف ما مانع‌زدایی و تلاش برای رفع محدودیت‌های غیر کارشناسی بر سر راه واردات قانونی بوده و معتقدیم در فضای رقابتی،

راه حل ایجاد تناسب بین تولید و واردات و کنترل بازار برنج چیست؟

بازار دارای مکانیزم مشخصی است که پایداری به آن راه حل بسیاری از مشکلات است. خودسازماندهی بازار بر تعامل پیچیده عرضه و تقاضا حاکم بوده و قیمت تعادلی تنظیم گر بسیاری از مولفه های اقتصادی و تجاری خواهد بود. هر گونه مداخله دستوری در این مکانیزم نه تنها در بلند مدت که حتی در کوتاه مدت نیز به نفع مصرف کننده نخواهد بود. دستورالعمل های زیاد، تغییر سریع قوانین، تصمیمات خلق الساعه و بدون دیدگاه سیستمی، بخشی نگر و دیدگاه کوتاه مدت در بازار جایگاهی نداشته و بیشتر از آنکه درمان محسوب شود اختلال ایجاد می نماید. مقررات زدایی و جلوگیری از حمایت های مالی و قانونی می تواند هم زمان به تقویت هر دو بخش تولید و واردات منجر شود.

قیمت گذاری دستوری، نرخ ارز ترجیحی، ممنوعیت فصلی، تعرفه واردات ثابت و غیره نشان از عدم اطمینان به مکانیزم بازار بوده و به نفع هیچ کدام از فعالان تولید و واردات نبوده و در بلندمدت آسیب زا می باشد. البته بدیهی است در شرایط حال حاضر برای کالاهای اساسی نقش دولت به عنوان تنظیم گر بسیار مهم بوده و بر کسی پوشیده نیست، اما بهتر است از ابزارهای اقتصادی متنوع و موثری که در اختیار دولت وجود دارد به درستی استفاده شود تا کلیه اقشار مردم بتوانند به کالاهای اساسی دسترسی داشته باشند. حمایت یک جانبه و غیرهدفمند از طریق وضع قوانین ضد رقابتی در بازار به نفع یک گروه اقتصادی خاص ایجاد رانت می نماید و انحصار در تامین را به دنبال خواهد داشت.

در حال حاضر یک میلیون نفر با میانگین ۷ هزار متر (۰/۷ هکتار) زمین در حوزه تولید برنج کشور فعال هستند که در هر هکتار تقریباً ۲٫۵ تن برداشت برنج صورت می گیرد که نسبت به آمار تولیدی کشورهای تولیدکننده بسیار کم است. قوانین ارث و کوچکتر شدن هر روزه قطعات زمین کشاورزی باعث شده است که نتوانیم برنج با کیفیت ثابت را به صورت مستمر برداشت کنیم.

لزوم فعالیت تعاونی های کشاورزی برای یکپارچه سازی اراضی کاملاً محسوس می باشد. این در حالی است که قیمت و ارزش زمین کشاورزی در مناطق شمالی به دلیل مهاجرت روز افزون از مرکز کشور به این مناطق به قصد ویلاسازی، برج سازی، شهرک سازی و ... چندین برابر کشورهای همسایه است. ترویج کشاورزی صحیح از کاشت تا برداشت، ضربه نفوذ مکانیزاسیون، اصلاح بذر، تامین ارزان و به موقع کود و سموم استاندارد و ... می تواند رسالت خوبی برای دولت باشد تا با افزایش بهره وری و توسعه قابلیت های کشاورزی از خسارت های آبی و خاکی در سال های آینده جلوگیری کنیم. حضور دولت برای توانمندسازی کشاورزی الزامی بوده ولی معتقدیم با قوانین ضد رقابتی این مهم محقق نمی شود.

میزان تولید برنج که توسط وزارت جهاد عنوان می شود چقدر سندیت دارد؟

متأسفانه اطلاعات دقیق، راستی آزمایی شده و متقن در حوزه تولید برنج کشور وجود ندارد. اما به روش مهندسی معکوس می توانیم به اعداد تقریباً درستی دست یابیم. بر اساس آخرین آمار جهانی سرانه مصرف کشور ۳۶ کیلوگرم به ازای هر نفر می باشد. اگر آمار واردات را که به صورت دقیق در دسترس می باشد از این مقدار کسر نماییم به عدد تقریبی ۲ میلیون تن خواهیم رسید که به نظر قابل اتکا می رسد.

از دیگر سو آخرین ارز تخصیص یافته به برنج در ۱۱ دی ماه صورت گرفت و پس از آن وقفه ای نسبتاً طولانی در روند تخصیص ارز به واردات اتفاق افتاد. این محدودیت نیز با تلاش فراوان و سپری شدن زمان نسبتاً طولانی مرتفع گردید و پس از تصدی ریاست بانک مرکزی توسط آقای دکتر فرزین روند تخصیص ارز با تعیین نرخ ۲۸۵۰۰ تومان به ازای هر دلار از سر گرفته شد. اما در حوزه تخصیص ارز تاکنون وضعیت عادی نشده و بیش از چهار ماه عقب ماندگی در پرداخت مطالبات وجود دارد. متأسفانه پرداخت کند مطالبات ارزی واردکنندگانی که با استفاده از منابع مالی و اعتباری خود اقدام به واردات نموده و با توزیع آن به تنظیم بازار کمک کرده اند موجب خدشه دار شدن اعتبار و سابقه آنها شده است که عواقب آن در فصل آتی گریبان گیر بازار خواهد شد.

سیاست های اعمال شده در خصوص تولید، واردات و در نهایت انباشت برنج داخلی در سال گذشته که خسارات زیادی به کشاورزان وارد کرد را چطور ارزیابی می کنید؟

در سال زراعی ۱۴۰۰ علیرغم تذکرات انجمن واردکنندگان در خصوص کسری برنج تولید شده ممنوعیت واردات اعمال شد و همین موضوع زمینه ساز سوء استفاده دلالان و افزایش قیمت برنج ایرانی شد. برنج ایرانی که در ابتدای فصل با قیمت ۳۰ هزار تومان به بازار عرضه شده بود تا ۱۲۰ هزار تومان افزایش قیمت را تجربه کرد. افزایش قیمتی که متناسب با افزایش هزینه های تولید نبوده و فاصله قیمتی برنج ایرانی با خارجی بسیار زیاد (تقریباً سه برابر) شد.

این افزایش قیمت باعث شد بخشی از مصرف کنندگان برنج ایرانی که توان خریدشان کاهش یافته بود از برنج خارجی استقبال نشان دهند. این سیاست اشتباه در سال ۱۴۰۱ هم عواقبی را به دنبال داشت و برنج در ابتدای فصل با قیمت بسیار بالاتر از بهای تمام شده کشف قیمت شد و به رویگردانی بخش زیادی از مصرف کنندگان منجر شد. شایان ذکر است واسطه گری در حوزه خرید و انبارش محصول برنج بسیار تاثیرگذار بوده و متأسفانه سوداگری این افراد امکان عرضه مستقیم محصول شناسنامه دار را سخت کرده است. ما معتقدیم آمارهای اعلام شده از برنج ایرانی دپو شده در انبارها درست نبوده و بیشتر پروپاگاندای سوداگران این حوزه می باشد. متأسفانه در حوزه تولید برنج آمار دقیقی از سطح زیرکشت و میزان برداشت وجود ندارد و این امر تصمیم گیری را برای مسئولان نیز سخت و همراه با ریسک نموده است. کشاورزان با شرف ایرانی اهل انبار کردن برنج به امید کسب سود بیشتر نبوده و برای امرار معاش محصول خود را در ابتدای برداشت به قیمت تعادلی به فروش می رسانند. کشاورزان جزو اقشار زحمت کش جامعه بوده و معمولاً محصول خود را به امید افزایش قیمت نگهداری نمی کنند. برنج های دپو شده بیشتر در اختیار دلالان بوده که حاضر به عرضه برنج نبوده و گاهی اختلاط نیز در آنها صورت پذیرفته و از کیفیت لازم برخوردار نیست. علیرغم این آمارها و اطلاعات اعضای انجمن تمام تلاش خود را در جهت خرید و عرضه این برنج ها به کار بسته اند و امیدواریم به زودی مشکل مرتفع گردد. ما معتقدیم تغییر ذائقه در سمت مصرف کنندگان می تواند در بلند مدت اثرات مخربی در بازار داشته باشد. سیاست گذاری درست و ریل گذاری منطقی مهم ترین مطالبه فعالان این صنف از مسئولین بوده و امیدواریم دیگر شاهد چنین اشتباهات مهلکی در بازار کالاهای اساسی نباشیم.

حاج مرتضی شاه حسینی پیشکسوت
و رئیس اسبق انجمن واردکنندگان برنج ایران:

آمارهای تولید دقیق نیست کشور به واردات برنج نیاز دارد

حاج مرتضی شاه حسینی یکی از پیشکسوتان و فعالان قدیمی حوزه برنج به شمار می‌رود که در این بخش تجارب ارزشمندی داشته و از متولیان و مسئولین تاثیرگذار و شاخص در انجمن واردکنندگان برنج ایران بوده است. به بهانه موضوعات جاری و درشرایطی که مسئله واردات برنج در رسانه‌های مختلف مورد توجه قرار گرفته در خصوص سابقه فعالیت انجمن، وظایف و مسئولیت‌ها همچنین شرایط حاکم بر بازار برنج با رئیس سابق انجمن واردکنندگان برنج و یکی از پیشکسوتان و فعالان این بازار گفت‌وگو کردیم.

شرایط واردات و به طور کلی بازار برنج در گذشته چه تفاوتی نسبت به امروز داشت؟

در سال ۱۳۹۱ موضوع تامین برنج برای مصرف‌کننده مشکل جدی ایجاد کرده بود به شکلی که صف‌های طولانی ایجاد می‌شد و شاهد یک بحران در این بخش بودیم. در آن سال خلا جدی در زمینه تنظیم بازار برنج صورت گرفت به همین دلیل رحیمی، معاون اول رئیس جمهور وقت دستور داد در سال ۱۳۹۲ حدود ۲۳ میلیارد دلار صرف واردات کالاهای اساسی شود که واردات برنج در آن سال از مرز ۲ میلیون تن گذشت تا بتوانند بازار را کنترل کنند. ۷۰۰ هزار تن توسط شرکت بازرگانی دولتی و یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن نیز توسط بخش خصوصی وارد کشور شد که کار افراطی بود چون ۲ میلیون تن خیلی بیشتر از نیاز کشورمان به واردات برنج بود. از طرف دیگر کشور با مشکل تامین ارز برای واردات برنج روبرو بود با این حال در وضعیت فعلی نسبت به آن سال تخصیص ارز مشکل‌تر شده است.

آقای شاه حسینی به عنوان سوال ابتدایی بفرمایید دلیل و فلسفه تشکیل انجمن برنج چه بوده است؟

واردات برنج به عنوان یکی از مهمترین کالاهای اساسی به کشورمان در سال ۱۳۷۴ آزاد شد و بخش خصوصی می‌توانست برنج به کشورمان وارد کند، این در حالی است که تا پیش از این بنیاد مستضعفان این کار را انجام می‌داد و عمدتاً برنج تایلندی در بازار به صورت کوپنی عرضه می‌شد. از سال ۱۳۷۴ تا سال ۱۳۹۱ بخش خصوصی برای تنظیم بازار برنج واردات را انجام می‌داد اما در این سال با توجه به افزایش تشمت آرا در قوانین بخش خصوصی به این نتیجه رسیدیم که باید انجمن واردکنندگان برنج همانند دیگر انجمن‌های مرتبط با کالاهای اساسی برای تنظیم گری در کشور تشکیل شود. چون دیگر تشکلهای مرتبط با کالای اساسی با انسجام قابل توجهی در پیشبرد اهداف خود حرکت می‌کردند، بخش خصوصی مرتبط با برنج نیز به این امر واقف شد که انجمن واردکنندگان تاسیس شود و این تشکل می‌تواند تاثیرگذار باشد.

مردم ایران علاقمند به مصرف برنج با کیفیت هستند و در کنار برنج ایرانی که بسیار با کیفیت است، برنج های هندی، پاکستانی، تایلندی و بعضا اروگوئه ای توانسته اند سهمی در ذائقه مصرفی ایرانیان به دست آورند

بازار برنج طی سال های گذشته بیشترین آسیب را از ناحیه بی تدبیری مسئولان و مدیران دیده است به طوری که با وجود آن که وزرای جهاد کشاورزی هر کدام با عقاید متفاوت بر مسند کار آمدند ولی نتوانستند مشکلات واقعی این بازار کالای اساسی را حل کنند. طبیعتا رویکرد واحد و منجمی برای حل مشکلات بازار برنج در کشورمان وجود ندارد به همین دلیل شاهد آن هستیم که به یکباره ممنوعیت واردات برنج صورت می گیرد و قیمت این کالای اساسی در یک سال از ۳۰ هزار تومان به ۱۲۰ هزار تومان و حتی بیشتر از آن هم می رسد.

به نظر شما انجمن واردکنندگان چگونه می تواند به وظیفه و رسالت واقعی خودش در حفظ آرامش بازار و امنیت غذایی خانوار ایرانی عمل کند؟

انجمن واردکنندگان برنج در وضعیت فعلی در چارچوب سیاست های اقتصادی نظام و تامین امنیت غذایی کشورمان گام بر می دارد و تامین امنیت زنجیره ای غذایی کشور با وجود تحریم های گسترده جزو اصلی ترین وظایف این انجمن بوده که به خوبی تلاش کرده اند اجرایی شود.

چه توصیه ای به هم صنفان و فعالان حوزه برنج در بخش واردات یا حتی تولیدکنندگان و فروشندگان دارید؟

پیشنهاد می کنم واردکنندگان در حدی فعالیت در این بازار داشته باشند که ساختار به آن نیازمند است به طوری که بعضا واردکنندگان اقدام به واردات برنج کرده و کالا را به گمرک می آورند سپس به دنبال اخذ مجوز واردات و توزیع در کشور هستند. به همین دلیل شاهد هستیم که مشکلاتی همواره در این خصوص بوجود می آید و کالاهای مازادی در گمرک باقی می ماند این در حالی است که باید مدیریت شده در این امر تصمیم گیری شود تا خودشان دچار مشکل نشوند.

با توجه به کیفیت برنج ایرانی دلیل آغاز واردات و استقبال مصرف کنندگان از برنج خارجی چه بود؟

وقتی کسری در تامین برنج کشورمان وجود داشته باشد طبیعتا نیاز به واردات وجود دارد از این رو واردکنندگان به سمت واردات برنج حرکت می کنند با این حال اگر نیازی وجود نداشته باشد طبیعتا واردکنندگان به سمت واردات نمی روند.

از طرف دیگر در کشورمان طی سال های اخیر با افزایش قابل توجه جمعیت روبرو بودیم به طوری که طی مقطعی ۲.۲ درصد رشد جمعیت را شاهد بودیم به همین دلیل طبیعتا سرانه مصرف برنج در کشورمان زیاد شده چون از ۳۵ میلیون نفر در زمان جنگ به حدود ۹۰ میلیون نفر نزدیک شده ایم که ۵ میلیون نفر نیز از اتباع کشورهای دیگر در ایران زندگی می کنند.

با توجه به محدودیت های آب و هوایی، خشکسالی های گسترده در کشورمان، محدودیت های زمین های زراعی برای کشت برنج عملا رشد پایداری را در تولید تجربه نکردیم و به همین دلیل طبیعتا تولید برنج پاسخگوی میزان تقاضای گسترده در کشور نیست.

همچنین ۱۶ استان کشورمان مرزی هستند که مردم آنها طی ۱۰۰ سال گذشته همواره برنج مصرف می کردند. برخی استان های دیگر همانند فارس، بخشی از همدان و لرستان نیز همواره برنج خارجی مصرف می کردند که بسته به طبقه اجتماعی مردم از بهترین یا کم کیفیت ترین نوع برنج استفاده می شود و ذائقه آنها به سمت مصرف برنج خارجی حرکت کرده است.

بنابراین می توان گفت مردم ایران علاقمند به مصرف برنج با کیفیت هستند و در کنار برنج ایرانی که بسیار با کیفیت است، برنج های هندی، پاکستانی، تایلندی و بعضا اروگوئه ای توانسته اند سهمی در ذائقه مصرفی ایرانیان به دست آورند و به همین دلیل واردات آنها انجام می شود و نمی توان به یکباره جلوی آن را گرفت.

در شرایط فعلی شرایط بازار و اهمیت تناسب میان تولید و واردات در برنج را چگونه می بینید؟

با وجود خشکسالی و ترسالی های گسترده، تغییر کاربری اراضی کشاورزی در کشورمان طی ۱۰ سال اخیر به صورت ثابت همواره وزارت جهاد کشاورزی میزان تولید برنج در کشور را حول و حوش ۲ میلیون تن عنوان می کند که اشتباه است.

وقتی با فقر آمار درست در کشورمان در زمینه تولید محصولات کشاورزی روبرو هستیم طبیعتا نمی توانیم مدیریت درستی در این حوزه داشته باشیم کما این که به عنوان مثال طی دو سال اخیر شاهد آن بودیم که ۵ معاون بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی جابجا شده اند این در حالی است که مشکل شخصی نیست آمارها باید دقیق و به روز شوند.

با گذشت چندین دهه از فعالیت شما در بازار برنج به عنوان یکی از قدیمی ترین چهره های شاخص در این حوزه فکر می کنید چرا کنترل بازار در سال های اخیر با مشکلات متنوع و مختلفی روبرو بوده است؟

بررسی وضعیت بازار برنج در گفت و گو با کریم اخوان:

وظیفه انجمن برنج تنظیم بازار و کمک به امنیت غذایی است

رئیس انجمن برنج با حضور در کافه خبر خبرآنلاین توضیحات مبسوطی درباره وضعیت بازار برنج و میزان تولید و واردات داد و تاکید کرد در صورت کاهش حجم واردات بیم آن می‌رود که بازار برنج با نوسانی منفی مواجه گردد. وی معتقد است کاهش میزان واردات برنج در سال جاری با مسأله مضيقه ارزی مرتبط است. مشروح مصاحبه آقای کریم اخوان، رئیس انجمن برنج در کافه خبر خبرآنلاین پیش روست.

می‌شود امکان واردات برنج و انعقاد قرارداد جدید برای واردات فراهم نشود.

منتقدان واردات برنج به کشور معتقدند حجم واردات برنج باید کاهش یابد تا امکان فروش برنج داخلی فراهم شود. به عبارت دیگر این دسته با استناد به ضرورت حمایت از تولید داخلی، خواستار کاهش واردات برنج هستند.

اصلاً ببینیم ضرورت واردات برنج به کشور چیست؟ انجمن برنج ایران بر اساس وظیفه ذاتی خود، باید نسبت به تامین کسری میان تولید و مصرف اقدام کند. ماهیت وجودی این انجمن یازده ساله با بیش از هشتاد عضو در سراسر کشور همین است. نزدیک به هشتاد درصد از واردات برنج توسط اعضای انجمن برنج ایران صورت می‌گیرد. کشور به واردات برنج نیاز دارد و اعضای انجمن نیز در همین راستا فعالیت می‌کنند. من اشاره‌ای به شرایط تولید

درحالی که طی چند ماه اخیر با افزایش قیمت برنج خارجی در بازار مواجه شده‌ایم زمزمه‌هایی در خصوص کاهش میزان واردات این کالای استراتژیک در سال جاری شنیده می‌شود. دلیل چنین پیشنهادی چیست؟

اگر بخواهم به این سوال پاسخ کوتاه بدهم باید بگویم دلیل اصلی کمبود ارز است اما با توضیح دقیق‌تر ابعاد موضوع روشن می‌شود. ابتدا باید به دلایل افزایش قیمت برنج خارجی بپردازم. قیمت برنج خارجی افزایش یافته است، چون روند تخصیص ارز به این کالا عادی نیست.

همکاران ما از سال گذشته تا کنون اقدام به واردات برنج کرده‌اند و برنج حتی در بازار مصرف عرضه شده اما واردکننده همچنان ارز خود را تحویل نگرفته است.

همین مسأله سبب شده با افزایش قیمت برنج خارجی در بازار روبرو شویم. نکته اینجاست که اخلاف در تخصیص ارز، سبب

پر آبی بود، میزان تولید به حدود دو میلیون تن رسید. می بینید در این سال پر آب هنوز هم میزان تولید چنین فاصله زیادی با مصرف دارد. همان طور که گفتم میزان مصرف برنج در ایران بین ۳,۵ تا ۳,۶ میلیون تن است. در حقیقت واردات برنج هیچ تهدیدی برای تولید داخلی نیست بلکه به تنظیم بازار و تامین کسری برنج و کمک به امنیت غذایی کشور کمک می کند.

گزارش ها نشان می دهد بخشی از برنج تولیدی در سال گذشته در انبارها مانده و فروش نرفته است، از این رو این امیدواری برای برخی وجود دارد که کاهش واردات برنج منجر به فروش رفتن برنج ایرانی دپو شده گردد.

علت دپو شدن این برنج ها و فروش نرفتن آنها، افزایش واردات نیست، بلکه افزایش قیمت برنج ایرانی است. در حقیقت برنج ایرانی آنقدر گران شد که بسیاری از مردم دیگر قادر به خرید آن نیستند. از این رو این برنج ها به دلیل نبود مشتری فروش نرفته است و حتی اگر میزان واردات کاهش یابد، نیز امکان فروش آنها فراهم نمی شود. کاهش واردات برنج تنها سبب می شود قیمت ها بالاتر رفته و مصرف کننده ای که قادر به خرید برنج ایرانی نیست با برنج گران تر خارجی نیز روبرو باشد.

چند دهک ایرانی مصرف کننده برنج خارجی هستند؟

اتفاقا این سؤال مهمی است. تا قبل از افزایش یکباره و شدید قیمت برنج ایرانی در سال ۱۴۰۰، شش دهک ایرانی مصرف کننده

و مصرف برنج در ایران می کنم تا روشن شود چرا واردات ضرورت دارد. میزان تولید برنج در فصل پر آبی ایران چیزی در حدود دو میلیون تن است اما این کالای استراتژیک سفره خانوار ایرانی مصرفی بسیار بیشتر از این رقم را دارد. نزدیک به سه و نیم میلیون تن برنج در ایران مصرف می شود. طبیعی است که واردات برنج تهدیدی برای تولید کننده برنج ایرانی نیست و ما تنها با هدف حفظ بازار و تامین سفره خانوار، فاصله میان تولید و مصرف را پر می کنیم. انجمن برنج همواره در کنار وزارت جهاد کشاورزی و دولت، در صدد تنظیم بازار، تامین کسری برنج و کمک به امنیت غذایی کشور بوده و پیشنهادات خود را ارائه کرده است. هدف اصلی ما و وظیفه ذاتی انجمنی که یازده سال است فعالیت می کند همین است. کمک به تنظیم بازار و ایجاد آرامش در بازار دومین کالای پرمصرف خانوار ایرانی. امیدواریم مسئولان هشدارهای ما را بشنوند، درهای اتاق هایشان به روی ما باز باشد و نگذارند بازار این کالا با نوسان روبرو شود. کاهش واردات برنج در این وضعیت خطر بزرگی برای بازار و سفره خانوار است.

ما در سال های قبل دربارۀ عواقب افزایش قیمت برنج هشدار داده بودیم اما هشدارهای ما شنیده نشد و در نتیجه با شوک قیمتی در سال ۱۴۰۰ روبرو شدیم.

در سال گذشته میزان واردات برنج به ایران چقدر بود؟

سال ۱۴۰۰ میزان تولید برنج در ایران به دلیل کم آبی در محدوده یک میلیون و هفتصد و پنجاه هزار تن بود اما سال ۱۴۰۱ که سال

میزان مصرف برنج در ایران بین ۳,۵ تا ۳,۶ میلیون تن است. در حقیقت واردات برنج هیچ تهدیدی برای تولید داخلی نیست بلکه به تنظیم بازار و تامین کسری برنج و کمک به امنیت غذایی کشور کمک می‌کند.

نتیجه این خرید گران‌تر در بازار نیز قابل رصد است. از سوی دیگر ارز برنج را به موقع تخصیص ندادند و مشکل دومی ایجاد شد. همه این بحث‌ها برای کاهش واردات برنج نیز به کمبود ارز برمی‌گردد چون کاملاً روشن است که مصرف‌کننده برنج خارجی قدرت خرید برنج ایرانی گران را ندارد. شرایط آبی و خاکی کشور هم به گونه‌ای است که کشت بیشتر برنج در کشور وجود ندارد، پس ما باید بخشی از نیازمان را از طریق واردات تامین کنیم. بالاخره ایران کشور کم‌آبی است. از سوی دیگر زمین‌های کشاورزی ما یکپارچه‌سازی نشده و با توجه به تقسیم زمین‌ها، قطعات کوچک می‌شود و در نتیجه راندمان تولید کاهش می‌یابد. بالاخره لازم است زمین‌های کشاورزی یکپارچه‌سازی شود و اگر اتفاقی برای بزرگ خانواده رخ داد، فرزندان با فروش سهامشان سهم‌الارث بگیرند نه با فروش زمین.

در این شرایط با ویلاسازی و کاهش شدید زمین‌های کشاورزی هم روبرو هستیم. بازار برنج سال ۱۴۰۰ سال پرتلاشی را تجربه کرده است. در سال ۱۴۰۱ تقریباً در شش ماهه اول بازار وضعیتی باثبات داشت اما با اتخاذ برخی تصمیمات در شش ماهه دوم دچار نوسان شد. هر تصمیمی برای کاهش میزان واردات می‌تواند این بازار را دوباره با نوسان روبرو کند. باید توجه داشته باشید که اگر هر نوسانی در بازار ایجاد شود، ما با انبار خانگی برنج روبرو می‌شویم که تبعاتش از دپوی برنج در انبارهای رسمی کشور بیشتر است.

پس معتقدید واردات برنج در محدوده سال گذشته تأثیری بر بازار برنج داخلی ندارد.

خیر، همان طور که گفتم برنج ایرانی به دلیل افزایش قیمت، بدون مشتری مانده است. حالا با عدم تخصیص ارز اگر برنج خارجی هم گران شود، در عمل دوباره برنج ایرانی، دستخوش افزایش قیمت می‌شود. این را گفتم تا روشن شود اصلاً در این فضا برنج خارجی تهدیدی برای برنج ایرانی نیست و پوشش فاصله تولید تا مصرف هدف اصلی ماست.

برخی تبلیغات منفی در مورد برنج خارجی صورت می‌گیرد که برای افکار عمومی اهمیت دارد. به عنوان مثال فیلم‌هایی منتشر شده که نشان می‌دهد این برنج‌ها در کارخانه تهیه می‌شود و پنبه و پلاستیک و... دارند.

من به صراحت سلامت محموله‌های وارداتی برنج به ایران را تایید می‌کنم. این تایید به استناد مجوزی است که دو سازمان غذا و دارو و استاندارد به محموله‌ها می‌دهند. در حقیقت تمام محموله‌های وارداتی برنج به کشور با سختگیرانه‌ترین استانداردها مورد سنجش قرار می‌گیرند. در بخش برنج خارجی با قاچاق روبرو نیستیم و برنج وارداتی از مبادی قانونی این مسیرها را طی می‌کند. استانداردهای واردات برنج در ایران از استانداردهای اروپا نیز بالاتر و سختگیرانه‌تر است. این برنج‌ها واقعاً برنج است، محصولی کشاورزی و غیر کارخانه‌ای. مردم با خیال راحت می‌توانند این کالا را مصرف کنند.

برنج خارجی بودند. بعد از آنکه قیمت برنج ایرانی افزایش یافت، بسیاری قدرت خریدشان از دست رفت. در عین حال ما با شرایط ویژه‌ای در سال گذشته روبرو شدیم. افزایش شدید قیمت مواد غذایی و رشد تورم و گرانی سبب شد تعداد مصرف‌کنندگان برنج خارجی به شدت افزایش یابد. وقتی قیمت برنج ایرانی به سه برابر قیمت برنج خارجی رسید، مصرف برنج ایرانی دستخوش کاهش شدید شد. حالا کسانی که برنج ایرانی مصرف می‌کردند، چه کالایی را جایگزین کردند؟ برنج خارجی، ماکارونی و نان. با افزایش بهای برنج خارجی، فشار بر این گروه و دهک‌های پایین بیش از پیش افزایش می‌یابد. همان‌طور که می‌دانید به این سادگی مردم برنج و جای و دیگر اقلام را که خریداری می‌کنند تغییر نمی‌دهند. اگر کسی فلان برنج ایرانی را مصرف کند، همواره خریدار آن برنج است. کسی وارد مغازه نمی‌شود بگوید یک گونی برنج ایرانی بدهید. برند برنجی که مصرف می‌کند را اعلام کرده و نسبت به خرید اقدام می‌کند اما خوب در یک موج افزایش قیمت که با تورم شدید همراه است، این فرهنگ غالب عوض شد و مردم ترجیح دادند برنج ارزان‌تر بخرند.

به این ترتیب موضوع اصلی کمبود ارز است و افزایش قیمت برنج داخلی.

دقیقاً. مساله اصلی برای کاهش واردات برنج، به مضيقه ارزی برمی‌گردد. همین حالا بازار برنج وارداتی را رصد کنید تا ببینید چه اتفاقی افتاده است. همواره تحت عنوان حمایت از تولید داخلی، واردات برنج چهار ماهی در فصل برداشت، ممنوع می‌شود و ثبت سفارشی در این دوره صورت نمی‌گیرد. در سال گذشته بدون هماهنگی و اعلام قبلی ثبت سفارش در آبان ماه بسته شد و این وضعیت تا اسفندماه ادامه یافت. همان زمان ما به وزارت جهاد کشاورزی توصیه کردیم برای حفظ امنیت غذایی به مساله واردات توجه کنید.

حالا نتیجه این تصمیم ناهماهنگ چه بود؟ آبان ماه فصل برداشت برنج در پاکستان و هند است. طبیعتاً همکاران ما قیمت‌های مناسب اول فصل را از دست دادند و چند ماه بعد مجبور شدند به قیمت‌های بالاتر از بازار هند و پاکستان برنج را خریداری کنند.

● انجمن واردکنندگان برنج ایران ●

برنج نامه

فصلنامه
انجمن
واردکنندگان
برنج ایران

تابستان ۱۴۰۲ شماره اول

انجمن واردکنندگان برنج ایران

Iranian Rice Importers Association

تأسیس ۱۳۹۲